

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 40—	celo leto naprej . . . K 45—
pol leta 20—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 10—	celo leto naprej K 50—
na mesec 3-50	

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izbaja vsak dan svojo izvezo in praznike.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijskih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročila večje po nakazilu. Na samo pisarne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 36—	četrt leta 9—
pol leta 18—	na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Slovenke in Slovenci!

Peto leto teče, odkar se v središču Slovenije ne glasi slovenska beseda s tistega mesta, ki ji je bilo namenjeno. Pet let smo bili Slovenci brez gledališča — pet let izobčeni iz vseobčnosti kulturnega življenja. Ali se dovolj zavemo, kaj se pravi, pustiti izobrazbo svojega jezika, najočitnejšega znaka narodnosti, toliko časa vnevar? Kdor se je odrekel jeziku, se je odrekel svoji misli. Kakšna vrzel v naši duševnosti, kakšen zastanek v našem razvoju!

Gledališče je bilo, je in bo pri vseh narodih vzgajališče dobrega okusa, visoka šola lepote in vzornega jezika, zrcalo narodne duše in njene resnice. Dramatična poezija je bila vedno višek in zaključek narodnega procveta, oder je bil povsod govorilnica najglobljih duhov preteklosti in sodobnosti. Z ljubeznijo in ponosom kažejo Čehi na svoje Narodni divadlo, Hrvati na svoje Zemaljsko kazališče, na pozitivne činitele svoje narodne in kulturne bilance. In mi se naj svojem gledališču samovoljno odpovemo? S tem bi se potiskali sami v kot in v temo. Sramota, da smo tako dolgo prenašali po praznino v našem življenju — grehota, če naš ostane po naši krivdi še dalje tako.

Kriv prorok, ki trdi, da je ljubljansko gledališče samo za Ljubljance; herostratska beseda, ki je bila izrečena pred leti: »Ako hoče Ljubljana gledališče, naj si ga vzdržuje sama; kaj ima kranjska dežela, kaj ima naš kmet od ljubljanskega gledališča?« — Najsurovejši materializem je izgovorilo to besedo. Kulturno tako posnoviti, duha tako vprostriti! Mar ni kultura tisti tajni fluid, ki se razteka iz živih žarišč na vse strani, spaja dušo z dušo in objema in enoti, kar bi se brez nje razsulo v drobce brez središča? Fluid, ki veže posameznike v narod s skupnimi tradicijami, bolečinami in nadami! V narod s svetinjami, nedotakljivimi slehernemu brez ozira na svetovni nazor in politično prepričanje, vzvišenimi nad strankarsko, vzeti iz vseh slučajnosti in dnevnih preprav.

Vedeti moramo tudi, da ljubljansko gledališče ni navadno provincialno podjetje, da se ne bo smelo nikdar primerjati nemškemu provincialnemu gledališčem, nego da je vseslovensko gledališče, matica vsem odrom po vseh naših pokrajinah. Maribor, Celje, Jesenice, Trst — vse se ozira v Ljubljano, v nji gleda svoj vzor, od nje črpa svoj repertoar in vsa sredstva. Zato ima naše gledališče vse, svoje, narodne cilje in naloge. In kdor govori ali dela zoper naše gledališče, govori in dela zoper slovenstvo in zoper bodočnost, ki si jo vstvarja.

Vsi pravi ljudje pri nas, pristaši vseh strank so izprevideli, kako siromašna, ponižna, kako brez bodočnosti je naša kultura brez gledališča. V Ljubljani se je ustanovil konsorcij z namenom, nanovo oživitviti slovensko gledališče v Ljubljani ter mu ustvariti

krpko gmotno podlago. Lepo se je odzvala Ljubljana, pred vsem so pokazali nje trgovci in denarni zavodi, da pojmujejo jasno pomen kulture za narod; v par tednih se je nabralo nad 280.000 kron za Slovensko gledališče v Ljubljani.

Ali bo za Ljubljano zaostala pokrajina? Ali ni treba vseh rok, vseh glav, vseh sil, ko si gradimo novo, lepšo bodočnost? Ali se more in sme samo ena moč med nami odtegniti delu, ko gre za to, da se uvrsti naš narod med druge narode in da ostane vstrib z njimi?

Slovenke in Slovenci, videli smo vaše navdušenje za jugoslovansko idejo; zaplamtelo je do zadnje kože, do poslednjega moža, da sleherne ženske — ali boste sedaj ostali ob strani, ko je treba tej Jugoslaviji pripraviti pot, dati ji čim globljo vsebino, čim trdnjšo utemeljenost? Videli smo, kako so vam duše vsprejemljive za vse lepe in velike ideje; zato se zanašamo na vas, ženske in možje vse naše domovine, da se zavzamete tudi za osrednje ognjišče naše kulture, za slovensko gledališče; važno postojanko našega naroda velja pridobiti. Snujte odbore, podpisujte deleže! — da se pokaže slovenski narod v teh usodnih časih po svoji ljubezni do svojih svetin vrednega, stati v kolu najnaprednejših narodov, vrstnik med vrstniki.

Dr. Ivan Tavčar,
župan ljubljanski.

Upravni svet in ravnateljstvo:

Dr. Jure Adlešič, odvetnik; dr. Josip Azman, odvetnik; Fran Govekar, magistratni nadkomisar in urednik; dr. Ivan Grafenauer, c. kr. gimnazijski profesor; Ivo Jelačin, trgovec; Ivan Jerman, c. kr. finančni svetnik; dr. Janko Kersnik, ravnatelj Kmetijske posojilnice; Anton Kralj, tajnik Zdravne zveze (I. podpredsednik); dr. Albert Kramer, glavni urednik »Slov. Narod«; Anton Kristan, ravnatelj; Alojzij Lilleg, veletržec (predsednik); Viktor Meden, trgovec; Avgust Praprotnik, ravnatelj Jadranske banke v Ljubljani (II. podpredsednik); Andrej Šarabon, veletržec; Ivan Zorman, trgovec.

Glediški svet:

Janko Bleiweis, vitez Trsteniški, magistratni svetnik; Ivan Cankar, pisatelj; dr. Izidor Cankar, glavni urednik »Slovenca« in »Doma in Svet«; Anton Funke, c. kr. profesor in urednik (predsednik); Matej Hubad, ravnatelj »Glasbene Matice«; Fr. S. Finžgar, župnik; dr. Alojz Kraigher, mestni zdravnik; Fran Milčinski, c. kr. sodni svetnik; dr. poslanec dr. Fran Novak, odvetnik; Anton Pesek, lastnik tiskarne in založnik; Oton Zupančič, magistratni arhivar in urednik »Ljubljanskega Zvonca«.

*) Vsak družabnik mora prispevati h kapitalu vsaj z enim deležem po 100 K, ki se mora plačati takoj pri vstopu v konsorcijsko zvezo. Vsak družabnik jamči edinole s podpisanim deležem.

Govor o hlapcih.

H. V. Pragi, 4. aprila.

»Tako govori fevdalec o delavcih na svojem posestvu in ne diplomat o narodu, o katerem ve cela Evropa, da je med prvimi v kulturi.« mi je dejal prvi politik, katerega sem vprašal za mnenje o zadnjem govoru grofa Czernina; drugi pa dodal: »Da, Weisskirchner hoče, da mu avstrijski zunanji minister pové kaj o aprovizaciji, in minister laja in psuje na češki narod, ker nič ne ve o aprovizaciji.«

Kakšen vtisk je torej napravil govor »českega« feudala med Čehi? V Pragi in na deželi, povsod vlada zadostčenje, da vsaj enkrat slišimo iskrene besede z Dunaja. To je ta resnični, pravi ton, to ni nič drugega je pravi izraz dunajske duše. Persekucije! Saj ne more biti bolj gorko, nego je, naj nas o d k r i t o preganjajo in ne pod plašcem parlamentarizma in pravičnosti. Ne strašimo se nobenih topov, zastruženi pljunek nas ne pckvari, ker na naši strani je pravica. Rado vedni smo le, kdo je storil gospodu Czerninu kaj tako hudega, da se naenkrat ne zna več premagovati? Clemenceau? Wilson? Lichnowsky? Ali je hotel nadkriliti gospoda generala Arza? Bog ve? Kaj nas briga!

Češki listi so dobili najprvo strog nalog, da se ne sme o govoru Czernina pisati, ta govor kritizirati. »Pljunejo nam v obraz, in ukažejo, da ne smemo protestirati.« mi je rekel poslanec Klofač. Tako so prvi komentar govora napisali naši nemški listi. »Prager Tagblatt«, »Pilsner Tgblt.« in »Bohemian«; »Prager Tgblt.« protestira in pravi, da Czernin ne pozna češk. naroda in da se mora o Čehih drugače govoriti. Drugi dan so se smeli oglašiti tudi češki listi in vsi prihajajo k edinemu rezultatu: da je sramota ne za nas, ampak za Dunaj, če se tako o nas govori in da bi bili neumno niti surovi nemškutarji ne govorili.

»Venkov« ni smel reči prav nič, vse je zaplenjeno; Viktor Dyk v »Narodnih Listih« piše: Cenzura nam je ukazala, da ne smemo odgovarjati. Dobro; nam Čehom ni treba replike, nas tuja glava ne boli. Opozarjamo samo, da so 6. januarja vsi češki poslanci sprejeli znano proklamacijo. Vedno mirna »Union« je cela iz sebe in se sklicuje na moj interview s poslancem Klofačem v »Slov. Narodu«, kjer pravi Klofač, da naši poslanci se oslanjajo le na narod in ne na antanto, kakor tudi ne na Dunaj. Habermanova »Nova Doha« (soc. dem.) piše: »Razlage grofa Czernina dunajskemu županu, katere so preokračile skrajno dovoljene meje sposobnosti odgovornega politika in so se gibale v okviru surovega žargona neodgovornega nemškega — nacionalnega hujšaka, dokazujejo, da smotrenost in razumnost niso lastnosti šefa avstro-ogrške zunanje politike... Czernin zavaja celo znanjo politiko monarhije v odvisnost in vazalstvo Nemške.« »Lid.

Novine« poslanca drja Stranskega: »Ne moremo polemizirati z grofom Czerninom, njegovi argumenti so preveč premagljivi. On lahko govori kar hoče, ampak proti njemu ne pusti cenzura niti besede. Ampak ne boli nas to... Naj si misli, kar hoče, na ta način prispeva k pravilnemu spoznanju avstro-ogrške ustavnosti in cele tragike te države več, nego bi mogli vsi »gotovi češki voditelji«, na katere se Czernin sklicuje skupaj.«

Poslanec Klofač je danes sklical shod vseh poslancev iz Prage in soglasno so se opustili in radikalci odločili, da bodo protestirali, dostojno, kakor velja za zastopnike kulturnega naroda.

Da sklenem: Iz Czerninovega govora vidimo, da je na Čeha skrajno jezen, jezen do nesvesti, sramuje se, je brez moči in ima strah. Zakaj? Tega ne vemo. In med nami je ta govor povzročil, da smo se zopet vsi trdno prepričali, da je vse zamašeno iskati zveze z Dunajem; da je dosedanja pot naše politike edino mogoča, kakor se je izjavil sam največji oportunist dr. Tobolka, ki je sedaj češko radikalno politiko odobrila in je svetoval, da naj se ne dela druga politika. — Ves češki narod kakor en moč odločno odklanja in protestira, da se o njem govori kot o hlapcu fevdalcev!

Praga, 5. aprila. Člani gosposke zbornice bivši minister dr. Fort, dvorni svetnik Hlava, dvorni svetnik Vrba in vitez Vohanka so poslali ministrskemu predsedniku vitezju Seidlerju brzojavko, v kateri energično protestirajo v imenu čeških članov gosposke zbornice proti obliki in vsebini pavšalne obdobjne grofa Czernina proti ustavnim zastopnikom češkega naroda. Omenjeni prosijo ministrskega predsednika, da naj vzame ta protest na znanje ter si pridrži, da bodo pri prvi dani priložnosti stvarno in temeljito pojasnili svoje stališče.

Praga, 5. aprila. Včeraj se je vršila seja poslancev Prage, v kateri je bilo sklenjeno staviti Češkemu Srazu vprašanje, kakšno stališče bo zavzel napram izjavi grofa Czernina. Na zborovanju v Holesovicih je govoril bivši poslanec dr. Rašin o govoru grofa Czernina in izjavil, da bi bilo po dosedanjih izkušnjah zamašeno pričakovati od parlamenta narodnih pravic. Morda je prav dobro, če se pod hudim pritiskom navadimo, da nas imenujejo veleizdajalce. Od narodov, ki se bojujejo proti Avstriji, ne pričakujejo Čehi nobenega darila. Klerikalne češke stranke na Moravskem so izdale oklice, v katerem obžalujejo govor grofa Czernina ter obenem izjavljajo, da vstrajajo trdno in neomajno pri zvestobi do države in habsburške dinastije.

Praga, 5. aprila. Posl. Haberman je kot načelnik državnozbornskega kluba čeških socialistnih demokratov poslal grofu Czerninu brzojavko, v kateri pravi: Protestiram odločno proti nesramnim napadom V. E. na češki narod.

Amsterdam, 4. aprila. (Kor. urad.) Reuter poroča: »Daily Telegraph« piše: Govor grofa Czernina obsega točke, o katerih bi se dalo govoriti celo sedaj, ko bi bil mir v misli grofa Czernina zadnje, na kar bi mogli na zapadu misliti. »Daily News« pravi: Govor grofa Czernina je z katerega stališča koli ga presodimo največjega pomena. Ni pa jasno, ali velja zanikanje Clemenceaua obliki ali dejstvu Czerninovega govora. Konstatirati je, da je Czerninov govor takorekoč plaidoyer za mir.

Zeneva, 4. aprila. (Kor. urad.) Francoski časopisje obsoja kar najenergičnejše manevre grofa Czernina, ki naj bo po naziranju vseh listov nova ofenziva proti morali zaveznikov s pomočjo perfidnega orožja obrekovanja. Nekateri listi vidijo v govoru poskus provzročiti v ententi razkol na ta način, da se vzbudi sum, kakor da bi hotel skleniti Francoska separatni mir.

Basel, 4. aprila. (Kor. urad.) Komentarji ameriškega časopisja sprejemajo poskus grofa Czernina uvesti mirovne razgovore malo ugodno. Listi pravijo, da je bilo jasno kakor kdaj, da je direktna pot do miru v nadaljevanju vojne.

Bern, 5. aprila. »Journal de Geneve« piše: Državniki entente so že dolgo spoznali soglasanje interesov Francoske in Avstro-Ogrske. Iz tega stališča je razumeti pogajanja, ki so jih hoteli pritiči z Dunajem. Če je hotel spravi grof Czernin g. Clemenceaua v zadrego s tem, da je razkril njegov korak v prilog miru, se je zelo motil. Ti koraki so bili znani ravnatoku, kakor razgovori generala Smutsa z grofom Mensdorffom in mnogi drugi razgovori.

Haag, 5. aprila. Kakor poročajo iz Washingtona, bo Wilson odgovoril v svojem govoru v Baltimoru na zadnje izjave grofa Czernina.

Amsterdam, 5. aprila. »Morningpost« poroča, da je storil Clemenceau svoj poskus doseči mir sporazumno z Lloyd Georgeom.

Berolin, 5. aprila. Že 17. marca se je v Londonu vedelo, da se vrše v nevarnem inozemstvu poskusi doseči direktne zaupne razgovore, kakor jih je priporočal Lord Lansdowne.

LISTEK.

„Županova Micka“ in „Matiček“.

Prizor v enem dejanju in več nastopih. (Godi se pred Kino-teatrom v Ljubljani, na desni strani gledališča, tam, kjer se gre v Tivoli. Zada se vidi vhod. Ljubljanci de-rejo v kino. Čas sedanjosti; pomladansko lepo nedeljsko popoldne.)

Micika (pride od leve strani po-šasi in ogleduje poslopje slov. dežel. gledišča in napis nad vrati).

Matiček (pride od druge strani in se ozira po plakatih na ograji. Potem se zagleda v Ganglov kip »Založgra« in se počasi pomika proti središču, tako da skoraj zadene ob Miciko).

Oba (naenkrat): Micika! Mati-ček! (Gledata se presenečeno, kakor da bi se hotela objeti od radosti.)

Matiček: Ali je res? Micika Županova! To si ti? Ali je res?

Micika: Matiček! Odkod si se vzpel? Ali prav vidim?

Matiček: Prav, prav, popolno-ma prav. Jaz sem.

Micika: A kako si prišel sem? Kod si hodil?

»Županova Micka« in »Veseli dan ali Matiček se ženi« sta bili prvi dve slov. igri, ki sta se igrali prvič v Ljubljani l. 1789. in sta se potem večkrat ponavljali.

Matiček: Kako in od kod? Niti sam ne vem. Spal sem nekje v nekem arhivu, pa je prišel človek, menda je bil knjižničar, in je odprl okna in vrata, ker je bilo v arhivu zatohlo — zunaj pa je bil krasen pomladanski dan — ko je mož brkljal med knjigami, sem se izmuznil — ena dve tri — in sem bil zunaj. Bilo je to menda tam nekje na Stajerskem. Mahnil sem jo čez hribe in doline naravnost proti Ljubljani. Včeraj sem bil že tu in sem šel naravnost v gledališče. In ti?

Micika: Jaz istotako. Spala sem v neki knjigarni kakor zakleta princesa v pravljici. Bilo je menda v Gorici. Cele kupe knjig je bilo okoli mene. Te dni so začeli nekaj premetavati in pomladni dih je planil skozi okno. Vstala sem in odšla. Bilo mi je kakor da me je poljubil zlatolasi princ in me poklical v novo življenje. Vse okrog je bilo razmetano in porušeno, kakor da je bil med tem konec sveta. Tako čudno se mi je zdelo, mislila sem, da je to tisti napredek, o katerem so svoj čas pripovedovali. Šele potem sem zvedela, da je bila — med tem strašna vojna. Šla sem proti Ljubljani, koder me je pot vodila. Tam v tistih kletih bi bila ostala gotovo stara devica.

Matiček: Ti, Micika, pa stara devica! O ne, ti si večno mlada. Sicer pa, kar se tiče devic, sedanjí čas ni posebno ugoden zanje. O, Micika, ti si cvetča, kakor roža!

Micika: Nič mi ne delaj poklo-nov. Veš, da tega ne maram.

Matiček: Vem, vem. Ampak tako-le, ko se človek zopet predrami in je zunaj pomlad, je ves zaljubljen. Kako sem vesel, da sem te zopet našel! (Jo hoče objeti.)

Micika: Ne bodi neroden, Mati-ček, ali ne vidiš, da so ljudje okoli na-ju? Povej mi rajši, kaj pomeni ta napis nad vrati.

Matiček: To je napis. Tako se imenuje sedaj gledišče.

Micika (začudeno): Kako? Kaj so zopet slovenski jezik izpremenili: prej so rekli »teater«, potem »gledišče«, potem »gledališče«, potem »hram slovenske Talije«, potem »kulturno središče« in zdaj (čita):

Matiček: Kino Central!

Micika: To je res nobel ime.

Jaz sem mislila, da je to naslov kake predstave.

Matiček: Kaj še! Tudi jaz sem včeraj čudno gledal. Mislil sem si: Tako se časi spreminjajo. Ako človek prespi nekaj let v arhivu, marsikaj zamudi. In ker svet vedno napreduje — sem si mislil — Bog ve kako daleč je prišlo naše gledišče od one dobe, ko sva bila midva zadnjič na odru. Zato sem šel takol snoči na predstavo.

Micika: In kaj si videl?

Matiček: Sence, same sence, draga moja Micika. Odra ni več, kakor je bil za naših časov. Pred odrom je

napeta bela rjuha in po nji se gibljejo sence.

Micika: Kakšne sence?

Matiček: No, tako, kakor smo včasih otrokom zajčke na steno igrali.

Micika: In to ljudje gledajo?

Matiček: Gledajo. Seveda gledajo. Pa še kako! Sede v tmi in gledajo.

Micika: Pravi, živi ljudje, Ljubljanci?

Matiček: Seveda. Ampak ti ljudje so se meni tudi zdeli sence brez krvi in življenja. Tako se je svet izpremenil. Da, da, Micika, to je hudo, ako človek nekaj let prespi. Saj veš, kako se je zgodilo tistemu menihu, ki je ne-beško ptico sto let poslušal: Ko se je vrnil, ni več poznal svojih bratov in oni njega tudi ne. Tako je zdaj z nama.

Micika: Pa kako? Ali so ti bile več tiste sence?

Matiček: Vseč? Him... Tako sem si mislil: Za v komedijo pod Ti-voli je dobra stvar, za na vrt pri Ma-liču, ali kam drugam bi tudi še bilo. Ampak gledišče — naše gledišče, Micika!

Micika: Ali tiste sence govorijo ali pojejo?

Matiček: Kaj bi govorile? Kaj bi pele? Sence so sence. In komu bi govorile? Komu bi pele? Saj ti pravim, danes so drugačni ljudje.

Micika: Ampak to so še Sloven-ci, Ljubljanci. In to je še slovensko gledišče.

Matiček: Seveda je. Vse je, ka-kor praviš. Slovensko gledišče je to in Slovenci so v njem: toda podobni so gluhih in nemim sencam na rjuhi pred njimi. Zdelo se mi je, da žive v takem spanju, v kakršnem sem prespal jaz svojo dobo v onem arhivu in ti tam v knjižnici. O Micika moja, ali se spominjaš onih lepih časov, ko sva prvič stopila na ljubljanski oder. Ti hči žu-pana in jaz Matiček, ki se ženi. Kako so naju pozdravili z odkritimi srci! Kako so krasno zadonele naše lepe slovenske besede prvič čez oder! Kako so naju obsipali z radostjo in pohvalo! In po-tem, ko je prišlo leto osemnajsto osem in štirideseto. In potem v »Čitalnici!« In v našem novem slovenskem gledišču! To so bili ljudje, Micika, ti stari Ljubljanci so bili še naši ljudje — in sedaj so sence!

Micika: Ampak takrat je bila Ljubljana na zunaj še nemško mesto.

Matiček: Seveda je bila, ampak v nji je bilo dobro, zdravo naše sloven-sko srce. In to je bilo navdušeno za vse, kar je bilo dobrega. Danes pa so si napisali slovenski napis — a izgubili so dušo in postali so sence. Tako si jaz to razlagam.

Micika: Morebiti se je pa gledišče kam drugam preselilo. Ali si dobro pogledal?

Matiček: Seveda sem pogledal. Gledišče se ni preselilo, ampak ljudje. V Gradišču je nemški teater — tam je polno.

Za koncentracijo naših gospodarskih sil.

Veliki čas, v katerem živimo, nas je naučil misliti in delati drugače, nego smo mislili in delali pred vojno. Konzolidirali smo naše politično življenje, oziroma je konzolidacija v polnem teku, da tako izrazimo vse razpoložljive sile za naš narodni boj, preostaja pa nam poleg politične konzolidacije še obilo drugega važnega in nujnega dela.

Pripravljeni smo moramo na novo življenje ne le politično, temveč tudi gospodarsko. To spoznanje je danes splošno in posledica ste dve načeli, ki ju priznava sedaj menda že vsak resnično narod in trezno misleč človek. Prvo je, naše narodno gospodarstvo mora ven iz strankarske politike, drugo je: naša gospodarska moč se mora zbrati in organizirati.

Ti dve načeli veljate predvsem za naše najbolj pereče gospodarske vprašanje, za našo zadrugnost.

V dobi strastnih domačih političnih bojev so rastle zadruge iz tal kakor gobe po dežju. Vsaka stranka je hotela, ne meneč se za posledice, ki bi iz tega nastale za celokupni narod, imeti čim močnejšo in vdanjšo zadrugno organizacijo, katere bi naj tvorila strankino blaginjo. V istem okraju, v isti vasi se je ustanovljalo po dve in več zadrug z istim statutarčnim namenom in istim delokrogom. Kar je ena zadruga ustvarjala, to je potem druga razdirala!

Hitro so se pokazale slabe strani takega gospodarstva. Konkurenca v tako mladem zadrugstvu, kot je slovensko, se ni obnesla, ker ni bila solidna. Zadruge se niso spopolnjevale, temveč skušale druga drugo ugonobiti. Smotrenega gospodarskega dela ni bilo! Lahkomišljeno kreditiranje imelo je v prvi vrsti namen pridobiti zadrugi kolikor več članov, katere bi potem organizacija zamogla v političnem boju postaviti na plan za svoje politične namene. V prvi vrsti je bilo temu boju namenjeno denarno zadrugstvo.

Ze par let pred vojno prišlo so »Zveze« do prepričanja, da tako ne more iti naprej. Nove ustanovitve, kjer to ni bilo res potrebno, so se popolnoma opustile. Delo »Zvez« je postajalo bolj smoteno, in njihovi organi so se resno oprijeli posla za konsolidiranje razmer pri zadrugah.

Slabe in bridke izkušnje dovedle so do prepričanja, da narodno premoženje ne more biti več v igračo poedinih političnim strankam. Posamezni gospodarski polomi so to jasno osvetlili. Na srečo žrtve se niso bile prevelike. Kar se je radi zadrugstva utrpelo na narodnem premoženju, še ni naša največja gospodarska izguba!

Sicer, kar je bilo — je bilo! Danes moramo računati z dejstvi kot so. Mi Slovenci imamo zadrug vseh vrst; imamo za enkrat dovolj denarnih in gospodarskih, imamo zelo dobro fondiranih in slabih in imamo pol tucata »Zvez«, ki upravljajo in nadzorujejo te zadruge. Razumljivo je, da vsaka »Zveza« upravlja in nadzoruje svoje članice po svojem lastnem receptu v okviru zakona in da se vedno ni ne skupnega in še manj sporazumnega zadrugnega poslovanja.

Dalekovidni naši narodni gospodarji so že davno spoznali, da je skrajni čas za koncentracijo zadrugne organizacije. V tistem hipu, ko priznavamo, da naše zadrugstvo ne sme biti strankarsko sredstvo, temveč da je skupna narodna stvar, odpade glavna ovira za njega definitivno konzolidacijo in koncentracijo. Pokojni dr. Krek, kateremu je bilo zadrugstvo del njegovega »jaza«, se je bavil že s konkretnimi načrti in njegova ideja, da naj postane združeno jugoslovansko zadrugstvo mogočna naša gospodarska organizacija, je gotovo eden najdragocenejših delov njegove oporoke.

Kot prvi korak pride v poštev koncentracija našega denarnega zadrugstva. Organiziranih denarnih zadrug na Slovenskem je okoli sedemsto. Premoženje, katero te zadruge upravljajo, presega več sto milijonov, a vendar do danes to zadrugstvo ni prišlo do one gospodarske veljave, katere mu pripada po njega finančni moči.

Zakaj ne? Predvsem za to, ker so bile posamezne Zveze le politične eksperimente poedinih strank. Tako se je zgodilo, da so Zveze nekatere posnile zapeljale v dolge, da so pa tem potom tudi same prišle v finančne težave. Vedna borba za tekoča denarna sredstva v samih centralah ni dovolila zadostnega razmaha v pravem zadrugnem delu, kakor tudi ne pravega pregleda o resnični moči poedinih Zvez. Le finančno neodvisno zadrugstvo pa se more nemoteno razvijati in biti v resnično korist svojim članom.

Da bi denarno zadrugstvo v celoti zamoglo izpolnjevati svoj namen, je namrečval pokojni dr. Krek pridobiti vse obstoječe Zveze za skupno delo.

Vse obstoječe Zveze bi se naj združile v eno skupno Zvezo. Delokrog poedinih Zvez ostal bi nedotaknjen in bi organizatorično vsaka poedina Zveza pri svojih članicah nadalje delovala. Z združitvijo bi se doseglo, da bi to delo postalo enotno in da bi se še obstoječe politične razmere ublažile, t. j. iz zadrugstva odstranile. Pri skupni Zvezi bi poedine Zveze bile v odboru zastopane po proporciju, t. j. po številu in moči svojih članic. Tako združeno zadrugstvo bi potem reprezentiralo resnično finančno moč kmetskega prebivalstva in dežele.

A ker je praksa do sedaj pokazala, da je organizatorično delo Zvez ovirano, ako so Zveze tudi denarne centrale, bi bilo treba osnovati posebno denarno centralo. Razumljivo je, da bi se v tej denarni centrali stekal ves zadrugni razpoložljivi kapital. Združeno zadrugstvo bi moralo v naprej imeti direkten stik z denarnim trgom ter po svoji moči priti tudi tam do primerne veljave. Dosedanje poslovanje zadrugstva z bankami ni posebno dobro vplivalo na notranji razvoj organizacije. Banke so pač spekulativna podjetja s kapitalističnimi nameni in so tudi zadrugstvu smatrala le za klienta. Tudi za zadrugstvo — v celoti — nikakor ni ugodno, da se en del poslužuje ene banke, drugi druge itd. Ako torej hočemo, da v zadrugstvu naloženi kapital resnično služi svojemu namenu, mora biti centraliziran; a ako hočemo, da se zadrugna denarna moč uveljavlja in da zadrugstvo pride tudi direktno do denarnega trga, si mora ustanoviti lastno zadrugno banko.

Z osnovanjem Zadrugne banke, s centraliziranjem zadrugstva na polju organizacije postavilo bi se zadrugstvo z enim mahom na popolnoma solidno podlago in v kratkem času bi bilo možno ozdraviti še obstoječe hibe in grehe s primerno malimi žrtvami.

Možje, ki imajo zmisel za zadrugno organizatorično delo, bi načelovali Zvezi, možje zadrugnega mišljenja in trgovskih sposobnosti pa zadrugni banki.

In končno preko koncentracije slovenskega zadrugstva do koncentracije jugoslovanskega zadrugstva! Čim bi bil dosežen ta cilj, bi nobena sovražna sila ne mogla streti našega gospodarske moči.

Ta program je gotovo ogromen. Vse jugoslovansko zadrugstvo denarna in organizatorično ena celota! Toda kdor ima le nekaj vpogleda v zadrugstvo in se zaveda njega pomena, ta mora priznati, da je izvedba tega programa potrebna! To bi bila ena glavnih nalog Narodnega sveta, eden glavnih predpogojev naše narodne osamosvojitve.

Dalmacija se probuja.

Iz Zadra nam poročajo:

Z veliko napetostjo pričakuje Dalmacija sestanka narodnih zastopnikov, državnih in deželnih poslancev, ki je sklican za dan 13. t. m. v Zader. Program tega sestanka je sledeči: 1.) razgovor o političnem položaju; 2.) ekonomske in aprovizacijske razmere v Dalmaciji; 3.) razne zadeve. Z ogromnim interesom pričakuje dalmatinska narodna javnost prihoda načelnika Jugoslovanskega kluba. Govori se, da pride dr. Korošec ne le na zadarski sestanek, temveč da se poda tudi v Split, kjer se bo vršilo manifestacijsko zborovanje za jugoslovansko stvar. V Zadru

bodemo sprejeli načelnika Jugoslovanskega kluba z vso prisrčno ljubavjo. Split pa bo gotovo pokazal, da se zaveda svojih narodnih tradicij. Na sestanku v Zadru pridejo tudi dalmatinski poslanci, ki se tekom vojne mudijo v Zagrebu. V imenu dalmatinskih narodnih zastopnikov so poslali poslanci dr. Baljak, Biankini in Prodan dr. Korošcu poseben poziv, v katerem pravijo: Z ozirom na jedinstveno akcijo vseh Jugoslovancev, ki je naša osebita izjava v delovanju Jugoslovanskega kluba, v Vas pa neustrašnega in neumornega delavca za koncentracijo narodnih sil, bi Vam bili silno hvaležni za Vašo navzočnost pri našem sestanku. To ni želja le nas treh, to je želja vseh naših tovarišev.

V Dalmaciji se opaža v zadnjem času novo sveže narodno gibanje. Dežela je strahovito terorizirana od raznih tujcev. Molčala je skoraj štiri leta. V zadnjem času pa se vzbujajo zopet narodni ponos in proslava Preradovičeve stolpnice v Zadru, šibeniku in Splitu je pokazala, da narodna misel gre na plan. Sestanku narodnih zastopnikov v Zadru se pripisuje v tem oziru velik pomen.

Enotna socijalistična fronta v češki politiki.

(K zborovanju češke narodno - socijalne stranke 30. marca do 1. aprila.)

H. V Pragi, 2. aprila.

Preteklo Veliko noč smo storili velik korak naprej. Za časa preganjanja prvih vojni let smo se prepirali, da mora vzeti narod vodstvo svojih zadev sam v roke, če hoče napredovati. Ko je prenehal najhujši pritisk, smo to svojo zahtevo spregovorili pred vsem svetom istočasno z Jugoslavo in ter trdno in neomajno zahtevali samostojno češko-slovaško državo. Danes pa razglasa zedinjeni češki proletarijat, kakšna mora biti ta češka država: Biti mora socijalno pravična ter ne sme sloveti na moči in nasilju, marveč edinele na pravu, domovina mora biti vseh Čehov in trdnjavo za napredovanje ljudstva in naroda. To je temeljni glas zborovanja narodnih socijalistov in cele češke koncentrirane in konsolidirane socijalistične fronte.

Tri dni so se vršila posvetovanja, udeležilo se jih je ogromno število delegatov bivše narodno-socijalne stranke iz vseh čeških dežel. Vršila so se pogajanja pred vsem o programu, potem pa tudi o zedinjenju stare stranke s češkimi reformnimi socijalisti in s skupino inteligence, češko demokracijo. Prišlo je do ustanovitve nove stranke, ki je sprejela nov naslov Češka socijalistična stranka, ter se taktično pridružuje na eni strani skupini realistov, ki niso vstopili v meščansko stranko češke državnopravne demokracije, na drugi strani pa češkim socijalnim demokratom. Poleg tega se je nova stranka tudi organizatorično razvila, sprejela nova načela ter stopila na nova pota, tako da reprezentira sedaj cela fronta realistično - socijalistično - socijaldemokratske vseh češki proletarijat, delavce in inteligenco. V političnem pogledu je računati sedaj že s tem, da se približuje narod idealu politične razsvetlitve v konservativno, liberalno in socijalistično skupino. Končno je nova Češka socijalistična stranka svečano prijavila svoj pristop k »novi internacionali«, ki bo morala dati jamstvo obstanku tudi malih narodov.

Te ogromne notranje izpremembe niso povzročile politični vdtelji, ne silne individualnosti. Izprememba se je izvršila sprico nezadržljivega pritiska od zdolaj, iz delavnice tvornice, vasi, to je glas češkega človeka. Ta nekompromisni pritisk je potisnil stare narodne socijaliste iz megle, nejasnosti, instinktivnega čutenja in razumevanja na ta realnost. Klofač in Stříbrný govorita o realnih zahtevah sedanjega delavstva in proglašata minimalne konkretne zahteve od vlade in naroda. Ta pritisk je spravil socijalne demokrate bolj na desno in prikril čisto materija-

listični program narodnim idejam. Prvič v zgodovini našega socijalističnega gibanja sedi trdi, suhi materijalist Anton Němec kot gost med številnimi pristaji Klofača, prvič navdušeno pozdravlja samostojno češko - slovaško državo med neprestano burjo vzhicnega ploskanja in pohvale vdanih, popolnoma novih poslušalcev. Pritisk od spodaj je potisnil eno stran na desno, drugo na levo, da sta se tako srečali na skupni podlagi. Sedaj je geslo vseh: samostojna češko-slovaška država kot pogoj gospodarskega, političnega in kulturnega napredka ter razvika proletarijata, naroda, Evrope; samostojna država so edina vrata, skozi katere moramo vsi do človeka vrednega življenja.

Od 30. maja 1917 do sedaj se je v češki politiki vodil molče boj za notranjo silo, boj za pravično sorazmerno zastopstvo v vrhovnem organu naroda: narodnem odboru. Ta boj je končan in vsi socijalisti pozivljajo, naj se takoj ustanovi ta narodni odbor. Kakšne posledice bo imelo to združenje na stranke in parlamentu in če se ter kako se izpremeni struktura klubov, se še ne da vedeti.

Zborovanje se je jako simbolično končalo z jugoslovanskim večerom. Obširna dvorana Reprezentančnega doma je bila zasedena do zadnjega kotička, poleg odličnjakov preprosti ljudje nižjih slojev, ki so vsi navdušeno in stoje poslušali »Lepo našo domovino« in »Naprej!« Burji navdušenja pa ni bilo ne konca ne kraja, ko je poslanec Klofač končal svoj govor z besedami: »Ne samo simpatije, nego več: trdna solidarnost in bratstvo nas Čehi veže na Jugoslavo; učiti se moramo od njih požrtvovalne ljubezni do domovine, do naroda.« Tako tesno smo spojeni z vami, da nisem mogel spoznati, ali navdušenje velja bolj Klofaču ali bolj Jugoslovancem.

Naj na kratko opišem zborovanje. Vršilo se je dne 30. marca kot seja celokupnega deželnega zastopstva narodno-socijalne stranke. V stranko so bili sprejeti češki anarhisti, inteligenta Češke Demokracije, stranka sprejme novi program in se bo odslej zvala Češka socijalistična stranka in bo nastopala skupaj s soc. dem. stranko ter z realisti, ki pošljejo v izvrševalni odbor dva člana hospitantov. Izvrševalni odbor obeh strank pošlita po nekoliko članov v vrhovni »delavski svet«, ki bo ravnal taktiko in postopanje enotne socijalistične fronte.

Dne 31. marca se je vršil ustanovni shod članov češke realistične stranke, ki niso stopili v češko državnopravno demokracijo. Sklenilo se je, da ima stranka v duhu starega programa in v soglasju z dosedanjim politično prakso stopiti v najzobjo kooperacijo s Č. S. S. Svoje zborovanje so imeli 1. aprila in so se ga razen delegatov stare narodno-socijalne stranke udeležili tudi množestvilni zastopniki anarhistov, realistov in socijalnih demokratov. Zastopnik in govornik realistov je bil urednik Cyril Dušek, soc. demokrate pa sta zastopala poslanec Ant. Němec in urednik Střivný. Predsedoval je poslanec Klofač, ki je slovesno izjavil, da nova stranka vstopa v internacionalo, prijavlja se v socijalistični tabor, dokler bo ta tabor vzgajal in se bojeval za humanost. Sprejete so bile tudi štiri resolucije.

Prva poudarja, da v sedanjem času, ko ves narod vodi skrajno borbo za eksistenco in trajno osvoboditev, zbor odobrava skupno postopanje z vsemi drugimi strankami v vseh zadevah celokupnega naroda. To je prvi in največji cilj razen tega pa se mora čuvati tudi interes proletarijata. Za vprašanja celokupne narodne politike je nujno, da se takoj ustanovi Narodni Odbor kot vrhovna in obvezna institucija. Ker je stranka zavzela novo stališče napram internacionali, bo odslej slavila majski praznik z vsem socijalističkim svetom solidarno dne 1. majnika. Tudi realisti so izjavili, da bodo kot izraz simpatije za proletarijat slavili obenem z njimi 1. majnik.

Druga resolucija stavi minimum zahtev socijalističnih korporacij, katere same bodo odločevale in proizvajale rekvizicije. Razpustiti je centrale in do-

deliti njih delovanje deželnim avtonomnim centralam. Zahteva se ureditev zahtev delavstva do vojaških oblasti in delavske komisije. Stavilo se zahteve glede vojaštva, ujetnikov itd.

Tretja resolucija se obrača na ministrskega predsednika Seidlerja glede nezadostne aprovizacije čeških dežel. Glad in beda sta dosegla vrhunec. Vlada noče in ni zmožna urediti tega vprašanja in ne vidi obupnega stanja Čehov. Razdelila je deželo na češki in nemški del, tako da mi Čehi ne dobimo ničesar, dočim Nemci dobijo vsega. Vlada sama je odgovorna za izgrede.

Četrta resolucija priporoča končno vsem strankarjem podpiranje akcij Češkega Srca.

Iz slovanskega sveta.

Vinkovci v Slavoniji imajo sedaj svoj jugoslovanski list, ki se imenuje »Vinkovačke Novine«. Vinkovci so mesto v nekdanji vojaški granici in vsled tega precej nemško. Hrv. srbska koalicija je pred leti tam izdajala svojo »Svetlost«, ki pa je pronehala. Do letos je v mestu izhajal le list »Vinkovci in okolica«, ki je imel tudi nemški naslov: »Vinkovci und Umgebung«, (po domače so mu rekli »Vinkovci« umatume) ter je pisal v duhu unionizma (z Ogrsko). Izprva je list bil čisto nemški ter organ tamšnjih Židov, pozneje je neke članke prinašal tudi v hrvatskem prevodu, končno je bila nemščina iz teksta iztisnjena ter je ostala edino v naslovu in inzeratih. Nove »Vinkovačke Novine« (tednik) pišejo odločno demokratsko in zastopajo narodno edinstvo.

Jugoslovanska srednješolska omladina v Zagrebu je poslala češki mladejši »svojim bratom na severu«, pozdrav.

Ogrska komercialna banka v Pešti je dobila v svoje roke večji del delnice velike »Domovinske prednice in kralnice bombaz« v Dugi Resi pri Karlovcu, ki je bila dosle v avstrijsko-nemških rokah. Kako to, da Hrvati niso vedeli, da so delnice bile kupljive? Tako povprašujejo hrvatski listi. Po našem mnenju je v tem komad nemško-madžarske politike; Nemci so izročili veliko tvorilco Madžarom, da si kupijo njih politično delo proti Slovanom.

Časopis Musea kral. Češkého prinaša nadaljevanje študije D. Stříbrnega o Simonu Gregorčiču.

Češka pevca Karel in Emil Burian sta pred kratkim v Budimpešti pela Wagnerja. Narodno Divadlo v Pragi se je obotavljalo, jima dati dovoljenje, iti pet med Madžare, kjer se petje češke himne »Kde domov muč« smatra za veleizdajo. A Emil je dal prednost peštanskim honorarjem članstvu češke opere. Češki »Narod« dostavlja: »Izgubimo enega pevca prenesemo češki narod laže nego bi prinesel demoralizacijo, ki bi se pokazala, če bi uprava Nar. Divadla pozabila na narodno čast in dovolila svojem članu peti na Ogrskem, kjer se ime »Klofač« smatra za grobo psovko.

Znani francoski profesor E. Denis, ki je pridobil že več temeljitih del o Čehih, je izdal sedaj knjigo: La Question d'Autriche; les Slovaques, kjer dokazuje absolutno potrebo ustvaritve češko slovaške države in države jugoslovanske, ki bi bili med seboj v zvezi. — Slovaški poslanec v ogrskem državem zboru, zdravnik dr. P. Blaho je izdal za Slovačke kolektor v češkem jeziku »Nova Domova Pokladnica«. Radi tega »zločina« besne Madžari in seveda pridigujejo znano pridigo o »ogromnih razlikah«, ki obstoje med češkim in slovaškim duhom.

Neprijeten je češko - poljski spor v Sleziji, če tudi je le lokalnega značaja. Gre za tešinski okraj; po uradnem številu je tam 115.000 Čehov in 233.000 Poljakov. Nemcev pa 70.000. Pred kratkim se je vršil o tešinskem vprašanju shod v Frideku in se je na podlagi etnografskih razmer in zgodovine doletelo, da pripade Tešini zapadno od reke Olše k češko - slovaški državi, vzhodni del pa poljski. Češki »Opavský Vestník« zagovarja ta dogovor, drugi listi pa zahtevajo, da bi se morali Čehi prej zagotoviti, kako stališče zavzamejo Poljaki sploh napram celotni češki politiki. Gotovo je, da se bodo poljski in češki ideali zblížili, čim zmagata med Poljaki demokratska misel.

V Sofiji izhaja od januarja meseca poljski list: »Przegląd polski«.

Micika: (prime Matička za roko): O ne, tja pa ne pojdeva. Kaj misliš, da bi tu ne mogla več nastopiti? Kaj pa, ko bi šla k glavarju? Ali je Slovenec?

Matiček (se v zadregi čeklja za ušesi, ker ne ve, kako bi odgovoril).

Micika: O, jaz pojdem k njemu, tudi če je Nemec. Ako so mi v prejšnjih letih morali napraviti prostor, mora biti tudi zdaj. Pojdi, Matiček, greva k njemu.

Matiček: Meniš, da bi pomagalo? Veš, glavar je pravzaprav pokrovitelj senc, katerim so se na njegovo povelje morali umakniti živi ljudje.

(Ljudje, ki hodijo pod Tivoli na sprehod ali v Šiško na vino, so medtem počasi začeli obstajati in gledati nenavadna gosta. Njih krog je raste bil boljši. Med njimi se je ustavil star Ljubljčan, ki je nekaj časa gledal od strani, potem pa je naenkrat pristopil.)

Ljubljčan: I, saj to si vendar ti »Županova Micika«!

Micika: Seveda sem! Kako me pa poznate?

Ljubljčan: Kaj bi te ne! Saj si še lepa in mlada, kakor da sem te včeraj videl.

Micika (se posmeje): Ali res? Ljubljčan: Ti si pa Matiček!

Matiček: Seveda sem. Kako pa te poznate?

Ljubljčan: Kaj bi ne vedel, saj sta bila z Miciko skoraj vedno skupaj. In kadar si od kod prišel, je bilo po vseh vogalih napisano: »Veseli dan, ali Matiček se ženi!« Kdo bi te ne poznal! Ali se še vedno ženiš? Ali si še zmerom vesel?

Matiček: Še vedno. Samo, da se mi zdi, da je čim dalje bolj dolgčas na svetu!

Ljubljčan: Od kod pa prihajaš?

Matiček (malo pomisli): Od daleč, daleč...

Ljubljčan: Hm, kam pa sta hotela? (Namigava na napis nad vrati.)

Micika: V gledališče sva hotela, pa pravi Matiček, da ga ni več.

Ljubljčan: Aha! (Kima pomenljivo.)

Micika: Zakaj pa nimate gledališča?

Ljubljčan: Zato, ker imamo slovenskega glavarja.

Micika: Slišite, kdo pa je ta gospod, ki je tako mogočen?

Ljubljčan: Kdo je pravzaprav, to je težko reči. O tem Resnica molči, ampak zgodovina bo govorila.

Micika: Ali je to visok gospod?

Ljubljčan: O, visok, visok, Micika, zelo visok. Triglav je pritičlikaven proti njemu.

Micika: Ali je plemenit gospod?

Ljubljčan: Plemenit. Ne vem. Plemenstvo so svoj čas odpravili, plemenitost so izgubili, na plemo so pa

pozabili. Ne vem, kaj bi ti rekel! Baron se ni, niti grof, ampak bo lahko še oboje.

Micika: Veste kaj, jaz sem že z višjimi gospodi govorila, nego je on. Ko sem prvič nastopila v Ljubljani, so me obdajali grofie in baroni in so me z vso slavnostjo pozdravili. Ko smo bili leta 1848, v deželnem gledališču — je bil tak naval, da so si blagorodne gospe pri tem raztrgale svojo dragoceno obleko in je mnogo iz njih izgubilo zlatino in druge dragocenosti. Jaz mislim, da bi mogla stopiti tudi pred tega visokega gospoda.

Ljubljčan: Ne vem, če bo mogoče. Navadno ga ni doma. Ampak on ima rajše župane nego županove Micike.

Micika: Toda Micike mu bodo še vrnilo milo za drago.

Matiček: Ampak gledališče je vendar naše: postavili smo ga mi, narod, dežela. Za naše denarje; mi smo živeli in delali zanj, mi smo ga pripravljali.

Ljubljčan: To je res — ampak on ima ključ. Kaj pa smo njemu mi?

Micika: Ključ, ključ gospod Ljubljčan. Zakaj je pa odprto?

Matiček: To, da! Zakaj je pa za sence odprto?

Ljubljčan: Vidva tega ne razumeta. Mi nismo več, kot smo bili. To so bili časi, dragi Matiček, ko smo še živeli. Takrat smo bili ljudje — zdaj

pa nekaj let smo bili kakor mrtvi, brez življenja, kakor mrtvi...

Matiček: Sence, sence!

Ljubljčan: Kakor mrtvi. Spali smo in vse je bilo kakor da umiramo. Ampak meni se zdi, da je tega tudi konec in ne le tega, ampak še marsičesa. Teater se je pravzaprav preselil na ulico — ampak ne bo dolgo, ko bomo zopet tam. (Kaže v gledališče.)

Matiček: Saj res. Ako ne bo drugače, bomo igrali po ulicah. Micika, kaj praviš ti?

Micika: Jaz sem že enkrat naučila škrice pravih manir. Mislim, da se nam bodo tudi ta vrata še odprla.

Matiček: Mi sami jih bomo odprli. Ali ste slišali, ljudje božji. (Množica se množi.)

Ljubljčan: Ampak, Matiček, daj no, zapoj nam tisto svojo lepo pesem. Saj jo še znaš.

Matiček: Kje pa naj pojem?

Več glasov: Kar tukaj!

(Medtem se je nabralo mnogo ljudi okoli Micike in Matičke. Matiček se vzpne na ograjo ob gledališču. Minka stopi poleg njega. Vse zbrano občinstvo napeto posluša.)

Matiček: Vse na svetu se spreminja, vse gre vedno bolj na vzdol,

kar je staro, vse izginja, svet propada bolj in bolj. Prej je Micika, hči župana, dobro znana vsem bila, zdaj je niti več Ljubljana, rojstno mesto, ne pozna.

Micika:

Matiček: Če se je Matiček ženil, bil je vsem: Veseli dan, zdaj se svet je izpremenil, nihče več ne mara zanj.

Micika: Prej imeli smo glavarje, bili nemške so krvi, Bog nebeški naj nas varje —

al' še slabši so prišli?

Matiček: Dežman rekel je, da nosi slovnost naše v culci, zdaj gledišče naše prosi vbojalne na ulici.

Micika: Prej hram Talije postavil naš deželni je odbor — kam je zdaj denar za pravil,

da ni več za nas podpora?

Matiček: Z glediščem so težave, ker vsak svoje si želi, eden išče tam zabavo, drugi žalostnih reči.

Micika: Eden hoče operete, drugi je prijatelj dram, eden si želi prosvete, drugega pred njo je sram.

Matiček: Prej smo širili kulturo in zavednost med ljudi, zdaj nam nudijo cenzuro, da se narod ne vzbudi.

Micika: Prej umetnosti se hvala pela je do vrh neba — zdaj je glavna stvar morala,

da se grešnik ne spozna. Eden hoče, da se zbira vse v Umetnosti svoj hram,

drugi, da se prezentira, bil bi tam najraje sam.

Nova burja na zapadu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 5. aprila. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Mi smo napadli večera južno od Somme in na obeh straneh Moreuilla ter smo vrgli sovražnika iz njegovih močnih pozicij. Angleske in francoske rezerve so sunile proti našim četam. Njihov naval se je razbil v našem ognju. Po trdem borenju smo zavzeli med Sommo in potokom Luce kraj Hamel ter gozdne dele severovzhodno in jugovzhodno od Villers-Bretonneux na zapadnem bregu Avre pa Castel in Mailly. Sovražnik se je na celi fronti obupno branil. Njegove krvave izgube so zato izredno težke. Vjeli smo več tisoč vojakov. — Po dovršeni ugotovitvi znaša število vjetnikov, ki jih je napravila v času od 21. do 23. marca armada generala Hutiera, 51.218, število vplenjenih topov 729. S tem je narasel dosežani celokupni plen na več nego 90.000 vjetnikov in nad 1300 topov. — Francozi že nekaj dni sem trajno obstreljujejo naša bivališča v Laonu, mi smo v povrnili vzel Reims pod ogenj. V Champagni in na vzhodnem bregu Mose so nam uspešni sunki prinesli vjetnikov. — Pred Verdunom je bil artiljerijski boj, ki se je čez dan stopnjeval, tudi ponoči živahen.

Vzhod. V Ukrajini smo vzeli sovražnim tolpom ob železniški progi Poltava - Konstantinovgrad 28 s francoskimi puškami in municijo natovorjenih železniških vozov in več kot 1 milijon artiljerijskih kroglic. V dolini Dnjepira prodirajočete so po boju zavzele Jekaterinoslav.

Azijsko bojišče. Nemške čete so skupno z osmanskimi silami vrgle v večnevem boju angleške in francoske in konjeniške brigade, ki so prekorale Jordan ter prodirale čez Es Salt ter na Amman proti Jordanu nazaj. — v. L.

Dunaj 5. aprila. Nemci so večeraj z veliko energijo nadaljevali svoje podvzete proti Amiensu. Boj se je pokazal, da se je angleško - francoska obrambna fronta močno ojačila. Tem bolj je ceniti pridobitev na prostoru, ki ga je dosegla nemška vojska. Nemci stoji sedaj po večdnevni boj samo 13 km od Amiens. Njih sunek je vezal močno sovražne sile, ki so stale južozapadno od Amiens na črti Doullens - Pois v rezervi. V odseku med potokom Luce in Sommo so Nemci izbojevali uspehe ter pritiskali na angleško pozicijo pri Cambis. S tem ogrožajo z južnega krila severno od Somme in na zapadnem bregu Ancre s fronto proti vzhodu stoječe sovražne sile. Napredovanje na zapadnem bregu Avre je pripeljalo Nemce bliže operativno važni točki Ailly. Ugodni uspeh uvoda novih nemških podvzetij daje v prihodnjih dneh pričakovati uspešen glavni udarec.

Marihor. 5. aprila. Marihorska »Straž« prinaša v svoji številki z dne 5. aprila o boju na Francoskem tole poročilo: Nemški naval proti Amiensu in Parizu je bil že dne 28. marca ustavljen. Dočim so čete nemškega prestolonaslednika prodirle že 10-20 km od mesta Montdidiera in Hutierjeve čete do 10 km blizu Amiens. Iih je od dne 28. marca naprej francoski - angleški naval vrzel precej daleč nazaj. Sedaj celo nemška poročila pravijo, da se vršijo srditi boji severno od Montdidiera in da so bili Nemci južno od Somme vrženi nazaj. Švicarski listi naglašajo, da se je Francozom in Anglezom poročilo zajeti v prostoru Novon - Montdidiera. Nemski celo velike dele nemške armade. Nemška uradna poročila nas dosedaj še o tem še niso obvestila. Angleska poročila pa prihajajo k nam zelo prikrašena in prikrojena. Nemci imenujejo sedanje gibanje - odmor v vojni podvzetij.

Curih. 5. aprila. Glasom francoskih poročil se boje v francoskih vojaških krogih, da bi se utegnili Nemcem poročiti s koncentričnim nastopom dveh nemških armadnih skupin zavzeti Amiens. Pri Moreuilla stoji nemške čete že na odločilnih točkah. Anglezji se z vso silo upirajo. Levo krilo armade Below polagoma prodira proti Doullensu.

Berolin. 5. aprila. (Kor. urad.) Ne-ka nemška divizija, ki je bila še le sedaj vzeta iz boja, je izvršila to-le: Zavzela je v natežjih bojih tekem 5 dni črto od St. Quentin do zapadno od kanala Somme v razdalji 30 km. Pri tem je odvzela sovražniku 80 topov, 180

strojnih pušk in en 30 cm motorni top. En sam kolesar je prisil moštvo tega topa, da se je udalo. Divizija je vplenila nadalje 2 letali ter številne municijske in opremne predmete in konje ene cele eskadrona. Vjela je 50 častnikov in 1900 mož.

Köln. 5. aprila. »Times« izražajo bojazn, da trenutni mir na sovražni fronti ne bo trajal. Nemci čakajo samo, da dobe težke topove v sprednjih črtah.

Curih. 5. aprila. Polkovnik Egliše o generalu Fochu: Bodočnost bo odločila, ali se bo Fochu posrečilo zbrati podrejene mu sile k skupnemu nastopu, predno bodo Nemci zamahnili v odločilnem udarcu.

Basel. 5. aprila. »Neue Korrespondenz« poroča, da je dosedaj vse bojišče južno od Somme francosko. V tem odseku stoji le posamezni angleški oddelki pod francoskim poveljstvom.

Zeneva. 5. aprila. Danes dospeli pariški listi poročajo, da se dosedaj ni posrečilo najti mesta, kjer stoji novi dalekosežni nemški topovi. Strokovnjaki mislijo, da stoji topovi v sredi velikih betonskih zgradb in da so bili tja vžidani že najmanj pred četrt letom.

Wolwieh. 5. aprila. (Kor. urad.) V arsenalu zaposleni strojniki in delavci vseh kategorij so sprejeli na velikem zborovanju z vsemi glasovi proti enemu glasu tole resolucijo: Zbrani strojniki arsenalu v Wolwiehu se zavežejo podpirati bojujočo se državo do uničenja nemškega vojaškega stroja. S sedanjimi vodilnimi močmi v Nemčiji se ne sme skleniti noben mir. Stališče Ramseya Macdonalda in drugih delavskih pacifistov strogo obojujemo.

London. 5. aprila. (Kor. urad.) Ministrski predsednik Lloyd George se je vrnil danes zjutraj s svojega potovanja na fronto, kjer je bil skupaj s francoskim ministrskim predsednikom Clemenceaum obiskal feldmaršala Haiga in generale Pettaine, Focha, Pershinga in Blissia.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

3. aprila zvečer. Po silni artiljerijski pripravi je izvršil sovražnik danes zjutraj na vsej fronti med Sommo in Avro silen napad. Na desnem krilu in v centru angleških črt smo napadajočo nemško pehoto vrli nazaj, na levem krilu pa se je posrečilo napadu potisniti naše čete v bližini Hamela južno od Somme nekoliko nazaj. Boj tu traja. Zgodaj popoldne je napad sovražnik tudi našo črto zapadno od Alberta. Popolnoma smo ga zavrnili.

4. aprila. Vojni urad poroča: Severno od Somme nobene izpremembe. Južno od Somme je sovražnik silno napadel angleške in francoske čete ter napredoval v smeri na Hamel in Vaire - Neldre. Na vsej drugi fronti smo vse napade z močnimi izgubami zavrnili. Boj traja. Na francoski fronti tik ob naši fronti je pridobil sovražnik med Luce in Avro tal.

4. aprila zvečer. Ponoči smo v bližini Hebuterna presenetili in vplenili nemško strojno puško. Na drugih delih fronte onstran Somme smo vjeli več Nemcev. Delovanje sovražne artiljerije na raznih točkah fronte ter ob česti iz Menina in v odsekih pri Pashendaclu. Sicer ničesar poročati.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

4. aprila popoldne. Artiljerijski boj je bil ponoči v pokrajini severno od Montdidiera živahen. Severo - zapadno od Reimsa, v Champagni in na levem bregu Mose so vdrle francoske čete na več točkah v nemške järke. Vjeli smo 30 mož in vplenili dve strojni puški. Nemski nemadni napadi vzhodno od Reimsa v gozdu pri Avocourtu in severno od severno od St. Dieuea so ostali brez uspeha. Z ostale fronte ni poročati ničesar.

Razne vojne vesti.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj. 5. aprila. (Kor. urad.) Na Benečinskem smo zavrnili ponočni italijanski sunek južno od Fontana-Secca.

Tudi ob Devoli v Albaniji so se ponesečala sovražna podjetja proti našim varovalnim črtam. — Šef generalnega štaba.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Italijansko bojišče. Iz vojno-poročevalskega stana 5. aprila: Na vsej južno - zapadni fronti vlada živahno izvidno delovanje. Močnejše italijanske patrulje in manjši oddelki, ki so skušali ponovno prodreti do naših stražnih črt, so bili brez uspeha odbiti, mestoma z znatnimi sovražnimi izgubami. Otok v Pivai Papadopoli, katere-

ga je bilo treba deloma izprazniti radi nevarnosti povodnj, je zopet ves v naši posesti. Nočni sunek južno Fontane Secce so izvršili Italijani po luti pripravi iz minometov. Napad se je začel s krvavimi izgubami v našem artiljerijskem in infanterijskem ognju. Na južno - zapadni fronti živahno letalsko delovanje. Dne 31. marca je sporočil Diaz, da je bilo sestreljenih 6 letal severo - vzhodno Odera za angleških letal. V resnici je bil ta dan pri Mensue severo - vzhodno Odera zračni boj, tekem katerega so avstro - ogrski bojni letalci sestrelili tri nasprotnike. Vsi avstro - ogrski letalci so se vrnili nepoškodovani.

Pred avstrijsko ofenzivo na italijanski fronti? Nehaj časa že se širijo po listih vesti, da utegne kmalu izbruhniti divji boj tudi na italijanski fronti. Govori se o avstro - ogrski ofenzivi, z italijanske strani pa se tudi poroča o močnih pripravah, o katerih pa se ne navaja, ali imajo služiti defenzivi ali ofenzivi. Po dogodkih na zapadni fronti bi bilo verjetneje, da ostanejo Italijani v defenzivi, za katero so sicer tudi dobro pripravljeni. Z vso silo hočejo preprečiti dostop avstrijski armadi iz gorovja v nižino. To opetovano poudarjajo in gotovo se postavijo trdo v bran nadaljnjemu prodiranju avstro - ogrske armade. Ali avstro - ogrska armada je jaka vsled dogodkov na vzhodu in že se je poročalo, da je avstro - ogrski vojni material z vzhoda na italijanski bojni fronti. General Ardenne piše v berlinskem »Tageblattu« o živahnejšem bojevanju na italijanski fronti, zdi se mu, da se delajo mrzlične priprave, ki obetajo nove velike boje. Iz holandskih virov dohaja istočasno vest o skorajšnji ofenzivi - ogrski ofenzivi. Italijanom se je obetala velika pomoč s francoske in angleške strani, ali te pomoči ni in ogromni boji na zapadni fronti so vzeli Italijanom še zadnje upanje na kako izdatno francosko - angleško sodelovanje v Italiji. Kar so imeli Francozi in Anglezji tam dobrega, to so potegnili na svojo fronto, kar je ostalo, je manjše vrednosti. Ameriške pomoči ni. Prišlo je nekaj ameriških letalcev, to je vsa ameriška pomoč. Ta dejstva bi kazala, da se italijanska bojna pripravljenost slabša in da bodo vsi njihovi, pred velični boji običajni klci po zavezniški pomoči le glas vpijočega v puščavi. Sluša bomo odsej gotovo vsak dan razne glasove in napovedi, kakor vselej pred ofenzivo, iz njih bomo mogli črpati le to, da se vsekakor pripravljata velika borenja v Italiji, od katerega uterne biti odvisno, marsikaj za nadaljevanje ali končanje svetovne vojne.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

5. aprila. Na gorski fronti je naperil sovražnik trajajočo motilni ogenj na naše črte asiške nižine. Sovražne oddelke na zapadni pobočjih Orkorja smo pregnali. Naši izstrelki so dosegli korakajoče čete sovražnikov za črtami kakor tudi Convoys med Susegano in Coneglianom. Naše patrulje so pripeljele v Vallarsi nekaj vjetnikov, poglaval v beg malo stražo južno Canove in odbile z ognjem iz pušk številne patrulje na pokrajini Fineria. Ob Pivai se je ojačilo na nekaterih odsekih delovanje obeh artiljerij. Naša artiljerija je provzročila nekaj požarov v sovražnih pozicijah in nekaj pozicij na višini Grava razdejala. Anglezki letalci so zbili tri sovražne aparate nad Cismonom in prisilili četiri, da je pristal pri Strinzu.

ANGLEŽI VRŽENI NA JORDAN NAZAJ.

Carigrad. 4. aprila. Hudo pritiskajo na sovražnika, so dospele naše čete na obeh straneh ceste El Said - Jeriho do Jordana. Vzhodni rob doline imajo Anglezji zasedeni. Nešteti mrtvi in ranjeni pričajo o velikih sovražniških izgubah. V El Saidu smo vplenili mnogo vojnega materiala, municije in živih.

NEMSKO PRODIRANJE V UKRAJINO.

Moskva. 4. aprila. (Koresp. ur.) Odkar so Nemci zasedli Poltavo, je položaj revolucionarjev zelo resen. Veliki oddelki čet prodirajo sedaj proti Harkovu. Sovjetove čete nastopajo proti sovražnim masam v okrajih Harkov in Poltava. Nemci so zaplenili v Poltavi 3 milijone pudov žita. Sovjet v Vologdi je zabil velikim knezom dovoljenje priti v Vologdo.

HOMATIJE NA FINSKEM.

Vasa. 4. aprila. Kakor poročajo, je zavzetje Tamerforsa mnogo težavnejše, kakor se je prvotno domnevalo. Napadale kolone so bile kljub njih junaštva s težkimi izgubami zavrnjene. Kakor se zdi, je bila spuščena misel, zavzeti mesto v naskoku. Namesto tega se je začelo obstreljevanje delavskega predmestja. Rdeče garde so postavile na strehe strojne puške.

Haag. 5. aprila. »Daily Mail« poroča iz Pariza: Nemadno zopetno razvnetje bitke kaže očitno željo Nemcev, izvršiti uničujoč udarec proti rezervam generala Focha. Napad nemških čet je bil izvršen na razmeroma

pregledje, če nima v žepu podpisov za deklaracijo.

Občinstvo (obda Miciko in Matiček: Jaz sem Matiček, ki me pozna vsak pošten Slovenec. Glas iz občinstva: Tako je! In kdo ste Vi? Gospod Kino: Jaz sem tu ravnatelj in najemnik in imam pravico zahtevati, da takoj odidete od tod. Ljubljancem: Na naših tleh si ne damo od nikogar ukazovati. Občinstvo: Tako je! Mi bomo peli in igrali naprej! Micika: To so res čudni časi. Prej smo igrali v gledališču in je bilo tako polno, da so ljudje trumoma zunaj stali, zdaj pa igramo zunaj, in ljudje niti več poslušati ne smejo. Gospod Kino: Kdo pa ste Vi, a? Micika: Jaz sem županova Micika, ki so se ji klanjali že drugačni gospodje, nego ste Vi. Matiček, poj naprej!

Gospod Kino: Policaj! Gospod policaj! Primita ta dva človeka zaradi kaljenja javnega miru!

Policaj (ki stoji za množico, se ne zmeni).

Gospod Kino: Na mojo odgovornost ju takoj aretirajte. Njega pregledje, kdo je, če ima pas in če je bil pri odvodu. Gotovo je ubežnik. Dobro ga preiščite, če nima pri sebi kaj opasnega. Zdi se mi, da je boljševik. Nio pa

P. S. Medtem sta se Micika in Matiček premislila. Sklenila sta, da se še enkrat vrmeta v Ljubljano ter krenko potrkata pri glavarju. Micika je Matička prepričala, da je gledišče njuno in da nima nikdo pravice braniti, da bi ne obhajala svoje poroke pod lastno streho. Micika je Matička osokolila. Matiček je videl, da je ljudstvo z njima in je sklenil, da hoče krapno postaviti za svoje in svoje Micike pravice.

Junij Brut.

ma ozki fronti 50 km od Grivesnesa do južno od ceste Amiens - Roye. Napad je bil izvršen z vso silo. Sledil je naskok za naskokom. Bitka se traja. Ob Sommi je izpostavljena angleška armada težkim nemškim topovom, ki so jih medtem pripeljali tja. Ravno na tej točki je bila angleška artiljerija potegnjena iz boja.

Za konstituantno.

Rotterdam, 5. aprila. Reuter poroča iz Petrograda, da so odkrili novo organizacijo modro gardo, ki hoče izsiliti vpoklic konstituantne.

BOLGARSKO-ROMUNSKA POGAJANJA.

Sofija, 4. aprila. Iz Bukarešte poročajo 3. aprila: Bolgarski odposlanec generalna-rog Tantilov je zahteval, da odpusti Rumunsko vse bolgarske častnike, ki so doma v Dobrudži in služijo v rumunski armadi. To moštvo naj dobi dovoljenje, da se takoj vrne v domovino. Glasom poročil iz Jassyja so bile dosedaj razorožene divizije številke 11-15 Rumunski ministrski svet mora v najkrajšem času preštudirati vprašanje celotne demobilizacije. 45.000 vojakov in 1000 častnikov se je vrnilo po demobilizaciji na Vlaško. Bolgarski odposlanec in strokovnjaki imajo dan na dan pogajanja z rumunskimi komisijsi. Bolgarski načrt glede gospodarskih odnosov je že sprejet. Glede drugih načrtov se vrše še pogajanja. Njih sprejetje je bilo preloženo za 24-48 ur. Danes so se pričela pogajanja o politični pogodbi, ki obsega več paragrafov in je zelo podobna nemški in avstrijski pogodbi. Vsa ta separatna vprašanja se bodo zbrala v posameznih delnih pogodbah ter bodo tvorila bistveni del mirovne pogodbe.

Politične vesti.

— Cesarska rodbina v Budimpešti. Iz Budimpešte: V prvi polovici meseca maja pričakuje cesarsko rodbino, ki bo bivala tu dalje časa. V gradu Gödöllő se vršijo tozadevne potrebne priprave.

— Grof Czernin odhaja? Iz Budimpešte poročajo: V tukajšnjih političnih krogih se trdovratno vzdržuje vest, da je stališče grofa Czernina omajano in da bo takoj po formalnem sklepu miru z Rumunijo odstopil. Njegov govor pred dunajskimi občinskimi svetovalci smatrajo za labudjo pesem.

— Vsenemški kurz v pravosodju. Zadnja številka naredbenega lista pravosodnega ministrstva prinaša imenovanja pravnih praktikantov za avskultante v področju graškega nadsodišča. Imenovanih je bilo 7 Nemcev in samo 1 Slovenec, pri zadnjih imenovanjih meseca novembra lanskega leta, o katerih je vaš list že poročal, pa 6 Nemcev in noben Slovenec. Tako se vedno bolj uveljavlja vsenemški kurz v našem pravosodstvu pod ministrom Schauerjem in prezidentom Pitreichom. Slovenskega naraščaja seveda ne bi manjkalo; a dobrodošli so ne nemški razgrizenci (n. pr. Rudolf Fohn pri okrajnem sodišču v Mariboru leta 1915). Slovence se tako dolgo zapostavlja, da si raje poiščejo druge službe.

— Korist od slovenskega patriotizma na Kranjskem nai imajo kočevski Nemci! Iz Kočevja nam pišejo: Kranjsko deželno društvo avstrijskega vdovskega in sirotinskega fonda v Ljubljani bo dovoljevalo, kakor se zaupno pripoveduje v krogih naših kočevskih gospodov, v kratkem izdatnejše podpore. Komu bodejo te podpore v prvi vrsti v prid, izhaja iz dejstva, da so nemške občine v kočevskem okraju dobile nasvet, da naj prošnje pošiljajo načelniku kranjskega Volksrata dr. Ferdinandu Egerju, ki jih bo na pristojnem mestu priporočal. Zdi se, da se hočejo kočevski nemški gospodje koristiti z denarjem, nabranim po ogromni večini od patriotskega kranjskega slovenskega prebivalstva.

— Med prvimi gratulanti grofu Czerninu so hoteli biti ptujski mestni očki. Ptujski občinski svet je namreč v svoji seji dne 4. aprila sklenil, poslati grofu Czerninu to - le brzojavko: »Občinski svet deželno-knežjevega mesta Ptujja čestita Vaši ekscelenci k možatemu govoru, s katerim se je končno vendar enkrat z najbolj poklicanega mesta strgala zagrozenim nasprotnikom države krinka z obraza. Kakor na severu monarhije, nastopa tudi na jugu organizacija enako podlih in ničvrednih Masarykov pod imehom jugoslovanskega gibanja, strankarska skupina, ki stoji, kakor je dokazano, v zvezi s sovražnim inozemstvom, ima tam svoje lastne liste in se žal z uspehom trudi, umoriti v monarhiji v širokih masah ljudstva patriotizem. Občinski svet izreka istočasno pričakovanje, da bodo možatim besedam Vaše ekscelence v interesu države sedaj sledila z mero-dajnih vladnih strani tudi dejanja.« — Grof Czernin je očitno vzbudil najplemenitejša čustva nemškega naroda.

— Iz jugoslovanskega žurnalistike. Uredništvo zadrškega »Narodnega Lista« je odložil g. Vinko Kisič, ki prevzame glavno uredništvo novega jugoslovanskega, v Splitu ustanovljenega dnevnika »Novi Višek«. Urednik Kisič je vodil »Narodni List« 18 let ter si je stekel s svojim smotrenim neumornim delovanjem odličnih zaslug za narodno življenje v Dalmaciji. Ustanovitelji novega dnevnika niso mogli poveriti vodstvo lista poklicanejšemu, nego je gospod Kisič, eden najodličnejših jugoslovanskih časnikaarjev.

— Bosansko odposlanstvo na Dunaju. Dr. Dimović, ki se mudi kot voditelj odposlanstva iz Bosne in Hercegovine na Dunaju, je imel daljši razgovor s skupnim finan. ministrom Burianom o bosanskih finančno ekonomskih vprašanjih.

— Pismo feldmaršala Conrada von Hötzendorfa društvu »Deutschnationaler Verein für Oesterreich«. Z Dunaja 5. aprila: Feldmaršal Conrad v. Hötzendorf je poslal društvu »Deutschnationaler

ler Verein für Oesterreich« povodom neke Bismarkove proslave pismo, v katerem izražajo svoja voščila patriotični slavnosti, ki je posvečena spominu onih slavnih časov (1866), v katerih so sinovi krvaveli za vzajemno varstvo domovine in obstoja države in s tem postavili trdno podlago za trajno skupnost.

— Razpust ogrske poslanske zbornice? »Az Est« poroča, da je razpust ogrske poslanske zbornice sklenjena stvar. V merodajnih krogih se omenja, da je treba izvesti volilno reformo in če bo delavna stranka zahtevala izpremembe, da ne bo preostalo drugega, kakor razpustiti poslansko zbornico. V tem slučaju bo zahtevala vlada večmesno indemiteto in bo brez ozira na to, ali bo dovoljena ali ne, zbornico razpustila in razpisala nove volitve.

— Nemški krščanski socialci glavni zagovorniki »Siegfriedena«. Pred tedni se je oglašil v gosposki zbornici k besedi ekscelenc dr. Pattai v ostri polemiki proti članu gosposke zbornice, dvornemu svetniku profesorju drju Lamaschu. Dr. Lamasch zastopa stališče miru »brez aneksij in brez kontribucij«, je za skorajšnji mir, ekscelenc dr. Pattai pa je izrazil »Siegfriedovec«, t. pr. najgorečnejši pripadnik rajhovske »Vaterlandspartei«, in za to, da centralne države osvoje čim največ zemlje in tujih narodov. Drju Pattaiju je pomagala do moči, imena in veljave nemška krščansko-socialna stranka, in prvi vrsti ona na Dunaju in na Nižjem Avstrijskem sploh. V širokih plasteh smatrajo drju Pattaija še vedno kot pripadnika nemške klerikalne stranke. Poročali smo, da je stranka kmalu po njegovem govoru izjavila, da nima z njim ničkega opravka več, da stoji izven nje in da odklanja vsako odgovornost za vsebino govora...

Pred nekoliko tremi tedni je nemška klerikalna deželna zveza za Štajersko imela v Gradcu svoje letno zborovanje. Na tem zborovanju je govoril deželni poslanec nižjegaavstrijski, dunajski krščanski socialci Kunschak. Dotaknil se je vprašanja »Siegfriedena« in ga z ostrimi besedami odločno odklonil. OPattaiju je tudi on trdil, da je že davno izven stranke, da jo je zapustil že leta 1910. in jo imenoval ob izstopu »das stinkende Kadaver«. Pred dnevi sta hotela privedi graški profesor dr. Ude (rod dom slovenski Korosec, sin slovenskega nadočelnika in dr. Gieswein iz Budimpešte predavatelj o »miru brez aneksij in kontribucij« in sicer na Dunaju v prostornih dvoranah »Grosses Konzerthaus«. Obrnila sta se do glavnega vodstva nemške krščansko-socialne stranke za pomoč in priporočilo v javnosti. Dunajska nemško - klerikalna »Reichspost« pa — ki se tudi za drju Sustersiča tako toplo zavzema — ni prinesla niti najmanjše objave, da se ono zborovanje vrši. Nasprotno, dokazano je, da se je vršila velikanska agitacija proti obisku tega zborovanja. Na zborovanje je bilo došlo vsega skupaj nekaj okoli sto ljudi, niti eden veliki stranke in niti eden strankin poslanec, da niti ne kak navaden zaupnik. Došel je na zborovanje poslanec Kemeter, ki pa že tudi davno ne pripada več stranki. Niti poslanec Kunschak, ki je malo dni prej tako grmel proti »Siegfriedemu«, se ni smel pokazati... Nemški krščanski socialci veljajo danes na Dunaju in po ostalem Nižjem Avstrijskem kot najdivjejši in najstrupenejši zagovorniki boja do končne zmage centralnih držav, oziroma boja za pridobitev zemlje in vojnih odškodnin. Duša vsemu je prelat Hauser, načelnik parlamentarne skupine. Peščica ljudi, poslancev, ki jim to početje ne ugaia, je popolnoma nezadostna, da bi se le količjak mogla upreti. »Odžagali« bi jih, kot so drju Udeja. Tudi v visokih cerkvenih krogih niso vsi za »Siegfriedene«; toda oni so dočela prebiskaj za uspešen odpor. Vendar eno prorokujejo že danes: popolen razsul stranke, ki se danes na zunaj le še s težavni drži: s pomočjo teorija nad odvisniki. Vsi pa so si edini, da bodo prve državnozborske volitve stranko popolnoma razbile in oslabile. Duh Lugerjev je že davno izginil iz sedanjih vodilnih mož in posamnikov.

— Naše vojaške oblasti v Rumuniji. »Bukarester Tagblatt« pridobuje dne 5. aprila to - le z ozirom na značaj lista kot uradno veljajoče poročilo: Zadnje dni smo dobili z raznih strani vprašanja, ali bodo po podpisanju miru vojaške oblasti zavezniških držav takoj zapustile deželo. Z mero-dajnega mesta izvem, da bodo tudi po podpisanju miru vojaške oblasti tako v Bukarešti kakor v provinciji nadaljevale svoja dela. Rumunsko prebivalstvo se mora slej kot prej brezpozgovno vkloniti odredbam teh vojaških oblasti.

— Govorice o čeških legijah v Ukrajini. Češki listi poročajo: Senzacionalne vesti nemških listov, kako češke legije v Ukrajini ropajo in da so bile po večini vjete, so se izkazale za izmišljene. Z avtentičnega vira se poroča, da so bile češko - slovaške legije že svoj čas proglašene za del francoske armade in spravljene z ostalim francoskim vojaštvom, ki se je nahajalo v Ukrajini, deloma čez Arhangelsk na Francosko, deloma čez Vladivostok v Ameriko. V Ukrajini niso ostale nobene organizirane češke čete. Ako se v boljševidskih vrstah nahajajo bivši avstrijski vojaki, so to razni neorganizirani elementi, pripadajoči najrazličnejšim narodom. Med njimi je tudi mnogo Nemcev, ki so se dali zvabiti po visoki plači 20-30 rubljev na dan. Tudi vest, da je bil bivši urednik »Narodnih Listov« in organizator čeških legij Bogdan Pavlu vjet, ni resnična. Ravnotako je zlagano, da so Nemci vjeli 11.000 članov. Vjetih je le nekaj sto Čehov. Pa to niso bivši avstrijski vojaki, temveč državljani drugih držav češke narodnosti. Profe-

Micika: Prej je drlo vse k predstav bil to slavnosten je dan — zdaj nas vabijo Zuavi, in če kje je kak kankan.

Matiček: Prej se narod je zavedal, videl strašne je reči, ker preveč je izpregledal, mu zdaj večje oči.

Micika: Ker se zdaj vse konfiscira, pobelili so zastor, ker Slovenija tam zbira vso Umetnost na svoj dvor.

Matiček: Prej imeli smo gledišče, zdaj je Kino tu Central, prej umetnosti svetišče, zdaj trgovski je lokal.

Micika: Klef Prešeren je kazino, Koliseuma se je bal, kaj bi rekel, ko bi Kino in Steufem takrat stal!

Občinstvo (živahno ploska in pri-trjuje. Vsi obdajajo Miciko in Matička in ju radostno pozdravljajo. Ljubljancem si od radosti brise solze iz oči.)

Gospod Kino (je medtem prišel iz Kino - Centrala — slušal je zadnji dve kitići in gleda cel prizor): Saprarent! Kaj pa je to? A! Slavno občinstvo v gledišču od tega šundra že samo sebe ne sliši. Proč od tod! Tu sem jaz gospodar!

Matiček: Kdo pa ste Vi? O saj se mi zdi, da se pozna. Sva se že neke videla.

Gospod Kino: Jaz Vas nič ne poznam. Še nikoli Vas nisem videl. Bog

bor Masaryk, o katerem so trdili nemški listi, da se potika po Ruskem, se nahaja v Franciji.

Bratunji in Take Jonsescu, oba vodilna državnik Romunije za časa njene intervencije, sta baje zbežala iz Jassyja ter se s francosko vojaško misijo podala v Pariz.

Politični strelji nemškega čudežnega strela. V nemškem aneksijski dnevniku »Tägliche Rundschau« je bilo te dni čitatelj groteskno razpravo o političnih posledicah novega nemškega topa. Ta top strelja 120 kilometrov daleč, morda celo 150 in še več. Začetek je storjen in tudi sovražnik se bo polastil nemške iznajdbe, tudi on bo izdelaval topove, ki bodo streljali kakor nemški. Kaj sledi iz tega? Da bo sovražnik, ako ostane stara belgijska meja po vojni, lahko postavil te nove topove tako, da bo z njimi ob izbruhu nove vojne obvladoval celo rensko - westfalsko industrijsko ozemlje ter najvažnejša mesta ob Reni, Düsseldorf, Köln in Koblenz. Tako bi mogel sovražnik preprečiti zbiranje in nastop nemških armad proti svojim mejam. Iz tega sledi, da mora Nemčija pri sklepu miru dobiti nove in sicer take meje, da ne bodo glavni industrijski kraji v westfalskem ozemlju izpostavljeni obstrlevalju dalekosežnih sovražnih topov. »T. R.« smatra torej, da bodo novi nemški topovi pomaknili nemške meje primerno proti zapadu.

Razpoloženje v ruski provinciji. »Manchester Guardian« prinaša to-le sliko razpoloženja v ruski provinciji: Najnovejši dogodki so prenesli politično težnjo na vzhod, v Moskvo in v provincije v gorenji Volgi. Nasilna oddelitev Ukrajine in baltičkih provinc od Velike Rusije, vsled česar je Petrograd skoraj sam in dan oddaljen od nemške fronte, je prisilila rusko revolucijo, da zbira svoje sile v notranjosti dežele. Bilo bi pogrešno misliti, da bo z opustitvijo Petrograda revolucija izgubila glavo in da se v provinciji kmalu pojavi. Nasprotno, utiski, katere sem dobil za časa svojega bivanja v Vologdi, mi dokazujejo, da se revolucija še sedaj prav pričenja v provinciji in se tam ukorenjuje. Ono, kar se je dogodilo v Petrogradu v oktobru, se dogaja sedaj v provinciji. Lokalna oblast je popolnoma v rokah rdeče garde in lokalnega delavstva. Javno mišljenje se je privadilo, da smatra mir za bojno premirje, katero se ne sme izkoristiti za nacionalistične in imperialistične borbe preteklosti, marveč za veliko evropsko razredno borbo, katero smatra ruski proletarijat za neizbežno v času, ko bodo zapadne dežele izčrpane. Močan vtisk je izšel v provinciji najnovejši govor Ljeningov, v katerem je primerjal današnjo Rusijo s Prusijo po Jeni. Rekel je otvorjenemu nemškemu imperializmu, da razoroženje ruskih revolucionarcev ostane samo na papirju, pa je pozval vse za vedne proletarce, da se oborožijo in vojaško opremito, da mobilizirajo vse ruske sile za bodočo vojno. Ali nemški imperializem se nikakor ne sme dati povoda, da se mešajo v te priprave rdeče garde. (»Kölnische Ztg.«)

Kakšne so boljševske razmere nam nazorno slika sledeči doslovni prevod iz ruskega lista »Dielo Naroda«, z dne 18. marca pod naslovom »Boljševiki v Harkovu«. »Dielo Naroda« piše: Mesto Harkov zdaj lahko »upravlja« vsak, komur se poljubi. Ne da bi izčrpali števila raznih oblast, naj naštejemo samo nekoliko oseb in oblastni, ki gospodujejo nad mestom: Antonov, vrhovni poveljnik severnega oddelka za borbo zoper protivrevolucijo; njegov komisar Vojevohovski, ki predstavlja najvišjo državno oblast v guberniji in upravlja nezavisno od Antonova mesto in gubernijo; svet delavskih in vojaških pooblaščenec; vojni - revolucijski odbor; osrednji odbor Ukrajincev; štab rdeče garde, ki spominja na inkvizicijska sodišča v Španiji, in naposled takozvana »Sisterka«, ki jo tvorijo zastopniki zgoraj naštetih »oblasti«. Toda še ene »oblasti« ne smemo pozabiti — to so anarhisti, ki tvorijo v mestu 14 skupin. Zasedli so ogromni kompleks poslopij milijonarja prof. Šabeljskega in oddali tam nahajajoče se slike in starine v muzej, ostalo pa delavcem in beguncem. Da izginejo iz teh poslopij anarhisti, je poslal vojni-revolucijski odbor oklopne avtomobile, ki so pač nekaj časa anarhiste obstrlevali, toda se jim naposled pridružili. Vsi ti oblastniki tekmujejo med seboj in pogosto ne ve ena oblast, kaj je ukrenila druga, da celo razveljavljajo njene odredbe. Tako je na pr. vojni-revolucijski odbor prepovedal kvartiranje in stave v totalizator, Antonov pa je razveljavil prepoved za totalizator. Drug slučaj: Vojni-revolucijski odbor je zasegel kavarno »Metropole«, Antonov je zaseženje razveljavil z oboroženo silo. Mornarji tudi v Harkovu niso nič manj »moderni« kot anarhisti. 12 mornarjev je prišlo v neki klub in izjavilo, da jim je treba denarja. Koncem koncev so se zadovoljili z vsotico 50.000 rubljev. Napadi, preiskave, ropi in umori so na dnevnem redu. Harkovci so se na streljanje že tako navadili, da ga smatrajo za nekaj čisto normalnega. Ko so na pr. rdeči gardisti zatrli menjševiški list »Jug«, in pri tem oddali nekoliko salv, se množica, ki je obdala redakcijo, ni razpršila, ampak celo narastala. Po boljševiški »okupaciji« mesta se je razvila originalna spekulacija — po načelih »socializma«. Prodajajo se in kupujejo: razveljavne revkizije, oprostitve aretiranih buržuajev, razveljavne hišnih preiskav, dovoljenja za kvartiranje itd.

R. K.

Prorokovanja ki se ne izpolnjujejo.

Gospod R. P. je objavil v »Slov. Narodu« od dne 30. marca t. l. št. 78 pod naslovom »Prorokovanja, ki se izpolnjujejo« nekaj »prorokovanj« češkega »spiritističnega lista« »Posel zahrobniče« iz leta 1904 o dogodkih sedanje svetovne vojne. Gosp. R. P. prepriča čitatelja, da presodijo, je li so dotičniki res zrlji v bodočnost ali so le slučajno zadeli resnico.

Ker se zanimam že kakih dvajset let za spiritizem in spiritistične pojave, bo čitateljem »Slov. Naroda« gotovo ustreženo, ako navedem nekaj lastnihkušenj v spiritističnih krožkih, ker si bo na podlagi teh mogel vsakdo ustvariti sam sodbo o vprašanju, koliko vere gre »prorokovanju« raznih »duhov«, ki se pojavljajo v spiritističnih sejah. Potem, ko sem prečital razna nemška in italijanska dela o spiritizmu in pred vsem vse tozadevne spise dr. Hinkovica in dr. Gaja, sem želel, da bi prišel v kak spiritistični krožek. Moj namen je bil pri tem, dognati resnico in priznavam odkrito, da sem na podlagi svojih teoretičnih študij se precej nagibal k veri, da se gre pri pojavih, ki se vprašajo pri spiritističnih sejah, res za duhove. Šlo se mi je samo za to, da se ta moja vera potrdi tudi praktično. No, in tu sem doživel veliko razočaranje.

Javil sem svoj pristop k nekemu društvu, ki je po svojih pravilih, oziroma že po svojem imenu imelo nalogo, da proučuje spiritizem in s tem zvezana vprašanja. Toda hitro sem se prepiral, da so bili v društvu zbrani ljudje nesposobni za resno proučevanje vprašanj in rešenja naložene si naloge. Bili so to dobri ljudje, toda brez kriterija. Pojav, ki sem smatral za potrebn, da se ga šele proučava, so ti ljudje že smatrali kot dokaz, da se je javil duh. Prišel sem v priliko spoznati, da so se ljudje, ki so bili sicer resni in pametni, ponašali v spiritističnih sejah kakor otroci.

Naj navedem samo en slučaj! Ko se je začela mitzica premikati in je bila s pomočjo abecede vzpostavljena zveza z »duhovi«, je rekel eden: »Oh, to je moj angel varuhi!«

Ko pa odgovori niso bili polnovoljni, ali ko so bila priporočanja zmedena, je zopet rekel: »Oh, to je slab duh, ki me preganja že od mladih nog.« To pa ni bil morda kak omejen človek, ampak mož z imenom na glasu, da ne rečem slavnim imenom.

Ko sem si usojal nehoti izreči svoje dvome, da bi to gibanje mogoče provzročal duh, je bilo to seveda veliko razžaljenje za navzoče. Da v takih razmerah o kakem proučevanju ni moglo biti govora, leži na dani. Bogatejši za eno razočaranje, sem zapustil krožek.

Iskal sem tudi pozneje stike s spiritisti, a vedno z istimi uspehi. Svojeja namena, da bi našel krožek, kjer bi mi bilo možno resno proučevati s premikanjem mitzice itd. zvezane pojave, nisem dosegel. V prvi zimi sedanje svetovne vojne 1914/15, smo v družbi par prijateljev in prijateljic, ki so se za stvar zanimali, priredili nekaj spiritističnih sej, ki so me popolnoma zadovoljile, dasti me tudi pojavi teh sej niso mogli preprečiti, da bi gibanje mitzice bilo v kaki zvezi z duhovi naših pokojnikov, ali duhovi sploh.

Navadno nam se je javil neki »žurnalista«, ki je točno odgovarjal na vsa vprašanja in posebno ona glede vojnih dogodkov. Pa tudi sam nam je pripovedoval prav rad najnovejšo vojno vesti s pravo žurnalistično zgostitvijo. Da so se njegove vesti izkazale navadno že naslednji dan kot izmišljene, ga ni niti najmanj oviralo ali motilo. Takrat nas je posebno zanimalo vprašanje, če poseže Italija v vojno proti Avstriji ali ne? Naš »žurnalista« je na vprašanje odgovoril pritrdilno. Vprašali smo ga nadalje: »Ali bodo Italijani zasedli Trst?« — »Ne!« — »Gorico?« — »Ne!« — »Korin?« — »Da!« — »Ali se bodo vršile velike bitke na tej fronti?« — »Ne, samo prasket!« — »Kakor je iz gorenjih vprašanj in odgovorov razvidno, je govoril naš »duh« le deloma resnico. Enako je bilo tudi z drugimi vojnimi dogodki, ki nam jih je napovedal.

Nekega dne nam je napovedal neki, takrat splošno pričakovani vojni dogodek. Napoved se je izkazala za neresnično. Vprašali smo ga: »Zakaj nam si povedal, kar ni res?« — »Sem se zlagal!« se je glasil odgovor.

Kakor se vidi, je bil ta žurnalista z onega sveta dobi bolj drzen, nego smo žurnalisti tega sveta. Mi pravimo, ako se izkaže kaka vest za neresnično, da smo se zmotili, a ta je kar brez ovinkov priznal: »Sem se zlagal!«

Gotovih, zagonetnih pojavov pri takozvanih spiritističnih seansah torej ni mogoče tajiti. Gre samo za vprašanje, da li se gre tu za pojave izvenmaterijalnega sveta, ki se nahajajoči duhovi, ali za pojave, ki bi se dali raztolmačiti naravnim putem. Po svojih dosedanjih skusnihj moram prvo alternativo odkloniti. Smatram vero spiritistov, da se morejo priklicati duhovi, ako so dani za gotovi zunanji predpogoji, za praznovanje. Da je pa to praznovanje tako zelo razširjeno zlasti med omikanci, je dokaz, da se današnja družba ne čuti srečnega v vladajočem materialističnem svetovnem nazoru. In zato išče rešitve dvomov v spiritizmu. A končno je tudi s spiritizmom, kakor z vsakim verskim prepričanjem: Ne more biti nikdar stvar razuma, ampak vedno le stvar čustva.

Nemški naravoslovec Heinrich Hertz piše o tem: Vsak misleč duh ima kot tak potrebe, ki jih naziva naravoslovec navadno metafizične. (Principien der Mechanik). Tako si upamo torej tolmačiti tudi vero spiritistov.

Seveda bo čitatelj vprašal, kako si tolmačimo te pojme pri gibanju mitzice, ako zanikam, da bi to gibanje provzročali duhovi? Predvsem se bo mizica gibala le, ako so dani gotovi zunanji predpogoji. Ali je verjetno, da bi bili izven našega sveta se nahajajoči duhovi taki formalisti, da bi se javljali le pod gotovimi zunanjimi okoliščinami? Na dani leži, da moramo to vprašanje zanikati. Nasprotno je mnogo verjetneje, da se gre za gotove naravne zakone, od katerih izpolnitve je odvisen gotov pojav ali učinek. Gre za psiho - mehanične pojave, pri katerih se izčrpa iz individualitet vseh navzočih nova individualiteta, za katero je dal glavni delež medij. Ta individualiteta bo tem izrazitejša, čim večja harmonija vlada med navzočimi in čim da je se eksperimenti nadaljujejo. Isto tudi vlada, da pripovedovala teh »duhov« nih-

dar ne presegajo duševnega obzorja in znanja navzočih. Ideologija navzočih je tudi ideologija javljajočih se duhov. V tem krogu se gibljejo tudi sama prerokovanja, ki jih treba kot taka vzeti in jih temu primerno ocenjevati. Da zadenejo »duhovi« tu pa tam slučajno tudi resnico, je umevno, a na vse zadnje ostanjejo to vendar — le slučaj. Vseako o kakih nadnaravnih stvareh tu ne more biti govora, pač pa se gre za naravno tajnost, ki ji do danes še nismo prišli do dna.

Sicer je pa že Goethe pisal: »V naravi je dostopen in nedostopen svet in vedno je zelo težko videti, kje začena eno in neha drugo. Marsikaterim stvarim se je mogoče približati le do neke gotove stopnje in narava obdrži za seboj vedno nekaj problematičnega, česar človeške zmognosti ne morejo rešiti.«

Že omenjeni Hertz pa piše: »Ako hočemo dobiti zaokroženo, v sebi zaključeno pravilno svetovno sliko, moramo slutiti za stvarmi, ki jih vidimo, še druge, nevidne stvari, za ograjo naših čustev še druge, nevidne izreke.« (Principien der Mechanik).

Teorija, ki sem jo razvil gori, je pač tudi le hipoteza, ugibanje. Na vsak način smo tu pred zastorom, ki ga skušamo zaman odgrniti.

Niko Nlinč.

Vesti iz primorskih dežel.

Cesar na Goriškem. Korespondenčni urad poroča 4. t. m.: Da se prepriča osebo z neposrednim pregledom o položaju prebivalstva v zasedenem ozemlju Goriško - Gradiščanske in špejcelno o situaciji domov se vračajočih beguncev, kakor tudi o stanju obnovljevalne akcije, je cesar odpoval včeraj v spremstvu ministrskega predsednika viteza Seidlerja, šefa generalnega štaba Arza in običajnih spremljevalcev na Goriško - Gradiščansko. Na postaji v Sv. Luciji je sprejel cesar poročila namestnika, voditelja tolminskega okrajnega glavarstva in mu je bil predstavljen župan S. Kolodvor Sv. Lucije so se peljali v avtomobilski sklopi močno porušena kraja Sveta Lucija in Tolmin do Kobarida in od tam v Gorico. V vseh krajih, skozi katere se je peljal, je prebivalstvo cesarja vzhajno navdušeno pozdravljalo. V Tolminu je imel poslanec Ročec nagovor, v katerem je izrazil zvesto dinastično mišljenje prebivalstva in prosil cesarja, da naj tako hudo zadeto deželo vzame v svoje posebno varstvo. Cesar se je zahvalil s toplimi besedami in zagotovil prebivalstvu svojo posebno pozornost. V Gorici je pozdravil na Travniku cesarja deželni glavar z osebimi deželnimi uradov, kakor tudi okrajni glavar in vladni komisar goriškega mesta. Cesar se je pogovarjal dalje časa z doblimi in v župani goriške okolice, pri čemur je pokazal tople interes za tako težko zadeto prebivalstvo. Na to se je peljal preko Krmina v Trzin, od tam čez Kras mimo devinskega gradu do dvorneke vlaka. Na potu tja se je peljal monarh mimo Miramarja. Obisk Trsta je to pot izostal.

Trgovski dom in parkhotel v Gorici. Že dvakrat je prinesel »Slovenski Narod« razmotrivanja o Trgovskem domu in parkhotelu, kar znači važnost teh dveh stavb samih, kakor tudi pomen te narodne posesti v Gorici. Trgovski dom in parkhotel sta dve izmed največjih in najlepših stavb goriškega mesta; tudi sta na najlepšem in najpomembnejšem kraju. Ko je bil Trgovski dom dozdani, se je marsikateremu deželanu srce smehljalo nad to krasno stavbo, ki se je tako reprezentativno, na vogalu ljudskega vrta, v središču mesta dvigala nad vsemi drugimi stavbami. Masivna stavba z lepimi balkoni in blestečimi napisji, je v resnici vzbujala ponos vsakemu Slovencu, ki je bil prebričan, da je to narodna posest in da ji nihče ne more blizu. Iz istega namena, kakor je bil postavljen Trgovski dom, se je bil nakupil tudi parkhotel (Südbahn), ki se nahaja v bližini Trgovskega doma na zadnjem delu omenjenega ljudskega vrta. Krasna je bila ena kakor druga omenjenih stavb in stali sta približno en milijon kron. Ko so se omenjene stavbe nakupile iz prihrankov goriških Slovencev, se je premalo računalo na varstvo vlog, ali pa se ni skrbelo za popolno obrestovanje in ubranilo izgub, je zakrivil poleg drugega po večini malenkostni goriški promet. Goriški promet ni še tako velik in tudi ne bo nikoli prevelik, ker ni za to danih predpogojev, da bi mogel trgovec plačati tako veliko najemnine in s tem pomoči do popolnega obrestovanja. V tem slučaju mora ali trgovec, ali pa hišni gospodar postati pasiven in zabresti v konkuz. Da pa se izognemo enemu in drugemu, treba je iskati drugih virov, tam, kjer so. Kavarniška obrt, ako je na pravem mestu in v pravih rokah, je ena najbolj plodonosnih in je edino zmožna, pomagati doseči popolno obrestovanje tako lukrativne stavbe, kakor je Trgovski dom. Prilicni prostori Trgovskega doma, ki tvorijo vogal ob najbolj prometni ulici Korso in so na vogalu ljudskega vrta, so prvi, ki se jih sedaj ob ti priliki kot za prvovrstno kavarno mesta Gorice lahko in plodonosno uporabi, to tem bolj, ker do sedaj v tem delu mesta Slovenci še sploh nobene kavarne nimajo. Zraven kavarne je lahko še restavracija z dvorano za predstave itd. Ali bi kazalo v tem posloplju napraviti iz sedanjih privatnih stanovanj tudi sobe za tuje, to naj bi se dognalo potom pogovora prizadeh in v to poklicanih. Jaz nisem odločno za to, da je na ta način mogoče doseči obrestovanje tega posloplja, izražam le svoje skromno mnenje, ki mi, ako upoštevam goriške razmere, nudi skro edino možnost. Ako pa gosp. pisec z dne 4. aprila v »Slov. Narodu« za kaj ugodnejšega vč, mu hočem z veseljem slediti. Njegova trditve, da tega nam ne sme v glavo pasti, kaj takega ukreniti, ni še dokaz boljšega obrestovanja, temveč le bagateliziranje drugega. Česar se pa v tako važnih stvareh ne sme nikoli priustiti. Tudi ni še rečeno, da bi ravno združno podjetje moglo to prevzeti in izvršiti. Mi imamo že mnogo premožnih ljudi, kateri bi to lahko posamezno prevzeli, rešili enega in drugega nadaljnih izgub in samemu sebi koristilo s to ugodno naložitvijo kapitala. Nasvet dopisnika v »Slov. Narodu« z dne 4. aprila, da bi bilo napačno, ako bi T. o. z. sedaj te objekte prodala, je zelo enostaven — enostaven zaradi tega, ker ne povč, kje naj žani T. o. z. najdejo kritje za te dnevne velike izgube, katere jim povzročata omenjeni dve stavbi že od onega dne, ko sta bili dozdani, oziroma nakupljeni. Trditve, da je parkhotel ugodnejši za hotelske potrebe, bo vsak, kdor je potoval in pozna

razvado današnjega potujočega občinstva, lego hotela in goriške razmere, zanikal, kajti Gorica ne bo nikoli to, kar je Trst ali kako drugo prometno mesto, ki tuja do tega priliči, da si mora iskati hotela; tu bo treba delati vedno obratno in spretnost bo zmagovala. Koncem konca gre samo za dvojno: kako se rešiti teh že omenjenih izgub in ne zmanjšati narodne posesti v Gorici. Zato se moramo zediniti in si izbrati najboljšo. Ako vsi povemo, kar vemo, damo in storimo, kar moremo, potem smemo računati na boljše bodočnost, sicer pa ne.

Poročil se je gospod Matko Dolevec, c. kr. profesor, sedaj v Mariboru, poprej na slovenskem moškem učiteljsku v Gorici, z gospodično Marijo Logarjevo iz Ajdovščine. Vse najbolje!

Brije na Vipavskem. V Brijah na Vipavskem preminel je 2. t. m. posestnik Ivan Pečenko. Radi težke bolezni v glavi prenesen je bil v vojaško bolnišnico v Ajdovščino, kjer je pa podlegel operaciji. Pokojnik je bil obče znan. Vseled svojega blagega značaja, gostoljubnosti in prijaznosti je bil povsod priljubljen in lahko se reče, da ni imel sovražnika. Kot dober posestnik in razumen mož bil je več dob občinski odbornik in istotako do zadnjega predsednik krajnega šolskega sveta. Odgovoril lepo svojo dečo, ko bi pri svojem obširnem posestvu lahko mirneje in brezskrbneje živel jesen svojega življenja, moral je še krepke v 57. letu svoje starosti v hladno zemljo. — Kar ginejo nam krepki možje in žene po deželi in smrti sel nima samo na bojnem polju obile žetve, temveč tudi v zaledju. Narod naš se redči... Počivaj in spavaj sladko, dragi nam Ivan!

Iz primorske finančne službe. Kontrolor Jakob Traun je imenovan za ravnatelja in blagajnik Adam Kolman za kontrolorja finančne dežele blagajne v Trstu.

Umril je v bolnišnici pri Sv. Ivanu pri Trstu poštni uradnik g. Lovro Sancin iz Škledja. V Trstu je umrl odmorčar Karel Medvedšek, 28. bat., rodom Tržičan.

Krekova slavnost na Opčinah se bo vršila 12. maja in sicer v dvorani »pri Michelu«.

Iz Istre. Znana hrvarska gostoljubnost se pač ni še nikdar pokazala v silajnejši luči, kakor pa v sedanjih obupnih časih. Da v nesreči se spozna pravega prijatelja! V Dalmaciji, Istri, Bosni in Hercegovini vlada hudo pomanjkanje in glad. Hrane ni in ljudstvo trpi lakoto in hira. V tem obupnem stanju nam prožijo svojo velikodušno roko vrli Hrvatje. Devet tisoč gladujočih in onemoglih otrok so sprejeli in jih še dan za dnem roma v gostoljubno Hrvaske in Slavonije, kjer jih naš vrli hrvarski narod usmiljenih src in drage volje sprejema pod krov in oskrbo. Tu di iz zapadne Istre se je že mnogo otrok odposlalo in to akcijo človekoljubja izdatno in požrtvovalno podpira naša največja dobrotnica Istre, Družba sv. Cirila in Metoda za Istro v Opčinah. Iz Sv. Lucije pri Piranu in okolice Portorože in Kopra so že tudi bili do sedaj odposlani v dveh skupinah na Hrvaske v prehrano in sicer 14. januarja in 20. marca, kjer se počuti deca najboljše. Bog plači velikodušnim dobrotnikom njih najplemenitejšo delo in požrtvovalnost! Pri tej priliki naj tudi omenimo plemeniti čin gospe Pertotove, soproge revidenta južne železnice v Trbovljah na Štajerskem. Ko je dne 20. marca t. l. sprejela učitelstvo družbenih sol iz Sv. Lucije, Kopra in Kežele istrsko dečo v Zagreb na prehrano, se je vlak ustavil mimogrede za pet minut na postaji v Trbovljah. Tu jih je iznenadilo nepričakovano pogostenje otrok. Gospa Pertot pa njen soprog sta s pomočjo g. uradnikov kar v hipu napolnila voz s premožnimi zavoji raznih živil. Otroci so kar strmeli nad tolikimi dobrotami. To je bilo kruha namazanega z marmelado in maslom, pa krhljev, jabolk, slaščic, bombonov itd. In celo s toploti kavo so jim postregli ob tej pozni oziroma rani uri! Vsak otrok — 44 na številu — je bil preobložen z darovi in ostalo je še mnogo kruha in suhega sadja, katerega so potem izročili v vojaško kuhinjo v Zagrebu, kjer so bili otroci na prehrani. Vsa čast in hvala gospe Pertotovi za njen trud in skrb ter požrtvovalno sožitje do ubogih trpinov! Dobrosrčne gospe in gospodje v Trbovljah so se radi odzvali njenemu prijaznemu vabilu za obdarovanje revnih Istrijanov in tako prinozgli, da so bili naši mali tako obilno in dobro pogosteni. Hvala velikodušnim dobrotnikom! Prisrčna hvala tudi gospodu Pertotu, in pisarniškemu služki, ki sta se peljala s potovalci do Zidanega mosta, da sta pomagala gostiti in urejevati otroke pri menjavi vlaka! Celu noč sta zgubila v ta namen. Glinjiva je požrtvovalnost teh dobrih src! Tu se lepo izraža slovenska gostoljubnost in sožitje do brata - trpinca. Znano je »Češko srce« po svoji človekoljubnosti — osrečuje nas misel, da tudi Hrvat in Slovenec imata med svojimi mnogo plemenitih src!

Novi škofi v Dalmaciji. Prošt v Makarski dr. Jurij Carič je imenovan za škofa v Splitu, škof v Šibeniku Luka Papafava za škofa na Hvaru.

Za naše vračujoče se vojake-nietnike! Prošnja Rdečega križa. V prihodnjih dneh se bo na tisoče in tisoče naših vrlih, junaških bojevnikov - vojakov vrnilo iz ruskega vjetništva v svojo ljubljeno domovino k dragim staršem, ženam, otrokom, prijateljem in znancem. Gotovo je srčna želja vsakega Avstrijca, da te vojake-junake - mučenike pri zaželenem prestopu na ljubljeno avstrijsko domačo tla razveseli s kakim znakom ljubezni. Njegovo Veličanstvo naš ljubljene presviti cesar je v svoji nikdar odrekajoči skrbni pozval avstro-ogrske Rdeči križ, naj združen z drugimi odločilnimi činitelji hitro in izdatno ukrene vse, česar je treba, da se doseže označeni namen.

Izvršujoč to Najvišje povelje, namerja vodstvo avstro-ogrskega Rdečega križa vračujoče se vojake-junake pri prestopu avstro-ogrske meje okrepčati

in razveseljevati z darili, v znamenje naše neusahljive ljubezni.

Treba bo v to svrhu nekaj milijonov kron.

Vodstvo avstro - ogrskega Rdečega križa se zopet obrača na vse sloje Avstro-Ogrske in prosi, da v svoji znani darežljivosti in požrtvovalnosti na kakršenkoli način in s kakršnimkoli darilom pripomore k označenemu cilju in tako izpolni željo našega presvetlega cesarja.

Lahko rečemo: Ni družine, ki ne bi željno pričakovala, da se oče, mož, brat, sin, prijatelj, znanec povrne iz ruskega vjetništva. Zatorej ne bodi med nami nikogar, ki se ne bi odzval prošnji Rdečega križa.

Denarna darila naj se pošiljajo naslov: »Bundesleitung des Roten Kreuzes in Wien, I., Milchgasse 1« ali pa na račun poštne hranilnice št. 19.215 s pristavkom: »Za vračujoče se vojake-junike«.

V Ljubljani, dne 2. aprila 1918

Vodstvo avstrijskega Rdečega križa:

Rudolf grof Traun, c. kr. komisar avstrijskega Rdečega križa in Zvezni predsednik.

Patriotično pomožno društvo Rdečega križa za Nižje Avstrijsko:

Franc grof Thurn-Valsassina.

Za deželno in gospejino pomožno društvo Rdečega križa za Kranjsko:

Karla baronica Schwarz, predsednica.

Gustav del Cott, predsednik.

Dnevne vesti.

— V petič odlikovan, tokrat z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostne svetinje in z meči za hrabrost pred sovražnikom je bil rez. san. praporčak 17. pp., sedaj dodeljen gor. strel. polku št. 2 Slavko Fajdiga. Dve srebrni, bronasta in Karlov križ že krasijo odlikovance.

— Nobenega preklica oprostitve do 37. leta. Domobranski minister in poveljnik oprostitvene skupine Bardik sta na tozadevno vprašanje izjavila, da ministrstvo ne misli preklicati oprostitve do 37. leta in da tudi noče ustaviti nadaljnih oprostitev do vstevši 36. leta.

— Posnemajte! Odbor za vojaške domove nam piše: Kranjski deželni odbor je daroval za »Vojaške domove« 20.000 K. Na vse občine se izda poziv, da se udeležijo najintenzivnejše s lastnimi prispevki in z agitacijo po občinah. Ljubljanska mestna občina je darovala 3000 K. »Ljudska posojilnica« v Ljubljani 5000 K. Vsak dan prinaša nove darove, katere v kratkem pričemo. Za sedaj le nujno prosimo: Posnemajte povsod z najobilnejšimi prispevki dodekovanje darovalce, da bo zahvalni dar naše dežele za rešitev cesarja in radostni izraz ob rojstvu novega Habsburžana najčastnejši in da v knjigi, ki se izroči Njeg. Veličanstvu, med darovalci ne bomo pogošali nobenega našega deželana! Pokažimo z darovi za »Vojaške domove« svojo udanost in ljubezen do cesarja Karla in njegove prejasne rodovine, v katero globoko upa naš ing!

— Imenovanje. Magistratnemu svetniku arhitektu Ciril M. Kochu priznalo je c. kr. ministrstvo za javna dela z odlokom z dne 15. decembra 1917 št. 142.165 stanovski naslov »Inženir«.

— Opozorjamo na oklie gledališkega konzorcija, ravnateljstva in sveta v našem današnjem listu s pripombo, da ga priobčijo danes vsi trije slovenski dnevniki v Ljubljani ter z najljubljenejšim pozivom, da blagovolijo ta oklie ponatisniti brez izjeme vsi naši časopisi čimprej in neskrbno.

— Gledališki svet slovenskega gledališkega konzorcija se je konstituiral tako-le: predsednik A. Funke, podpredsednik prof. dr. Grafenauer, tajnik Oton Župančič, Kooptirana sta bila pisatelj Ivan Cankar in Fr. Govekar.

— Glasbenike, pevce in igralce obeh spolov išče ravnateljstvo konzorcija slovenskega gledališča v Ljubljani za bodočo sezono. Pismene prijave z navedbo dosedanje prakse in svojih zahtev je pošiljati na gorenji naslov. Za orkester se sprejemajo tudi dobri diletantje, ki se zavežejo na dobo sezono.

— Odbor za oslepele slovenske vojaške ima 10. t. m. ob 5. sejo v Alojzijeviscu.

— Iz krogov državnoželezniških uslužbencev nam v zadnjem času prihajajo mnoge pritožbe proti ravnanju raznih nemških uradnikov, ki zlasti narodno zavedne naše ljudi preganjajo, kakor le morejo. Zlasti imajo na piki one, o katerih sumijo, da so kaj agitirali za deklaracijo Gorič takomur uslužbencu! Zasedujejo ga s kaznimi, prestavljajo, s kratka zagrenijo mu že itak težavno življenje popolnoma. V nekem dopisu nam označujejo železničarji postajenačelnika v Podgorjah v Istri Potrata kot posebno zagrenjenega. Ta gospod ne more niti videti, da čita jo uslužbenec slovenske liste. Železničarji pa mu očita tudi še druge stvari. Tako si je v novembru 1917, pridellil od moke, ki je prišla za železničarje, 207 kg. Seveda jih je pošeno plačal, in sicer po 1 K 20 v kg. Ubogi železničar, ki hoče dobiti kilogram moka, pa mora hoditi daleč na okoli in plačati desetkratno ceno. Naše železničarje, ki se jim godi zaradi njihove narodnosti kakršnakoli krivica, opozarjamo, da naj pošiljajo svoje pritožbe Zvezi jugoslovanskih železničarjev v Mariboru, ali pa najbližji podružnici te zveze.

— Uvedba kontrole za nadomestke živil. Državni zakonik objavlja naredbo urada za ljudsko prehrano glede ureditve prometa z nadomestnimi živili. Nova naredba stopi v veljavo dne 15. maja. Uvede se kontrola »nadomestkov«, ki preplavljajo živilski trg, ki pa so brez vsakršnih redilnih snovi ter škodujejo prebivalstvu. Javnost je že opetovano zahtevala, naj se ukrene vse potrebno, da izginejo iz prometa ničvredni in dostikrat škodljivi prepa-

rati vseh vrst, ki jih prodajajo, dosti-
krat po silno visokih cenah. Obstoječe
določbe in navedbe glede prometa z ži-
vili ne zadostujejo in ne morejo ubra-
niti, da bi proizvajalci ne dajali iz rok
ponarejenih in škodljivih nadomest-
kov. Zato je izprevidela vlada, da je
treba napraviti tem razmeram konec,
in je objavila naredbo, po kateri so
podvrženi vsi živilski nadomestni iz-
delki kontroli oblastvenih organov: za
vsako prodajo bo treba uradnega do-
voljenja, da se oblasti pripravi o ka-
kovosti nadomestnih živil. Za nado-
metna živila smatrajo vse snovi in iz-
delke, ki jih ne navaja znana ročna
knjiga za živilski promet v Avstriji
(Codex alimentarius Austriacus), in ti
morajo pred kontrolo. V omenjeni knji-
gi navedena živila smejo na trg in v
promet tudi le do 15. junija, od ta-
krat so ravnatoka podvržena formal-
nemu dovoljenju, da se smejo prodajati.
Prestopki te navedbe se kaznujejo z de-
narno globo do 20.000 K ali z zaporom
do šestih mesecev. Razen tega se sme
zaradi prestopkov zapleniti surogate
in odtgniti obrtno pravico. Da se do-
seže pravi namen te navedbe, je potreb-
no, da se poslužuje občinstvo le takih
surogov in izdelkov, ki jih bo dovolil
urad za prehrano.

— Iz Rusije se vračajočim vojnim
vjetnikom! Ivan Kovač, trgovec, 87. pp.
je prišel okoli 20. junija 1915 v rusko
vojno vjetništvo. Zadnji glas o njem je
potom Rdečega križa, da se je maja
1916 nahajal v Harkovu. Ako, kateri
vračajočih se vojnih vjetnikov iz Ru-
sije kaj ve o njegovi daljni usodi, se
naproša, naj to sporoči Franciški Ko-
vač, Store pri Celju.

— Tobačne karte. »Fremdenblatt«
poroča iz zanesljivega vira, da se bo v
kratkem uvedla karta za tobak. Vsega
prebivalstva ne bo mogoče preskrbeti
s tobakom, zato se karte na bodo izda-
le na način, kakor živilske izkaznice,
pač pa se bo uvedlo rajoniranje.

— Zavarovalno društvo »Gisela-
Verein« na Dunaju. Glavno zastopstvo
za Kranjsko je prevzel gospod Ivan
Auerhammer, v Ljubljani, Strelšica
ulica 22. Več v današnjem oglasu.

Nesreča na dolenski železnici. Iz
Škofjice nam poročajo: Danes dne 5.
aprila ob eni popoldni smo dobili na
kolodvoru signal, da je odšel vlak iz
Šmarja. Vlak bi imel biti že na postaji,
pa ga ni bilo. Čudno se nam je zdelo,
saj je bila vendar prosta. Takoj smo
slutili nesrečo. Ko dotični vojaški
vlak navsezadnje je pridrl na postajo,
vzamejo iz vagona starega moža
vsega v krvi. Železniški uslužbenec
tako spoznal v ponesrečenem starčku
šlehtnega Antona Strnišča, ki je doma
iz Lanišča v šmarnski županiji. Zadnji čas
je služil pri županu v Šmarji. Mož je
skoraj popolnoma gluhi, zato ni slišal
od Šmarja prihajajočega vlaka. Pahnil
ga je predse na progo in vozovi so dr-
drali čezeni. Na dano znamenje se je
vlak ustavil. Ponesrečenca so spravili
v vagon in vlak je šel proti postaji. Tu
ga je vojaški zdravnik obvezal. Odpu-
ljal se je s istim vlakom naprej v
Ljubljano. Z dolenskega kolodvora so
ga prepeljali z rešilnim vozom v bol-
nišnico. Ali je še pri življenju, nam ni
znano. Tukaj se tako misli, da je že
mrtev.

Nesreča v gorah. Nekako en mesec
sem so že pogrešali 18letnega sina Jo-
sipa tovarniškega uradnika Zecha iz
Tržiča, ki ga je 3. t. m. končno našel
neki lovec na planini Dobri mrtvega.
Najbrže je zmurnil.

Smrt vsled opeklin. Na velikonočno
nedeljo je prišla čelna ponesrečena
hčerka Angela Peterel v Dobravi pre-
blizu ognju pod kotlom, kjer se je ku-
halo za prašice. Vnela se ji je obleka
in dasiravno so ji strgali sosedje in ma-
ti gorečo obleko s telesa, je dobila ven-
da tako težke opekline, da je še isti dan
umrla.

Poroka. Dne 31. marca se je poro-
čil rezervni poročnik Zdenek Benš, z
gđ. Eno Flaissovo v Šturjah pri
Ajdovščini. Čestitamo!

K aferi profesorja dr. Pivka se
nam iz zanesljivega vira še poroča:
Zraven vsenemškega poslanca Markla
si je pri sumničanju in obrekovanju
mariborskega učiteljskega profesorja
nadporočnika dr. Pivka pridobil po-
sebnostne zasluge njegov kolega vadni-
ški učitelj Johann Kren, ki je najbrž
tudi inspirator nesramnih napadov v
»Marburgercu«. Ta mož, rojen Hrvat, je
pokrval celo izreke, ki jih je baje iz-
ustil dr. Pivko leta 1912, da bi lažje
podprl svoja neutemeljena sumničanja.
Pred njim tudi drugi slovenski profe-
sorji niso bili varni. Za svoje patrio-
tično navdušenje je bil Kren po posre-
dovanju nemškega volkarskega imenovan
za glavnega učitelja na mariborskem
učiteljskem, prišel pa bo čas, ko bo do-
bil za svoje delovanje primernejše pla-
čilo.

Iz Ptuj nam pišejo: Ni še prišlo
iz spomina, da je v Silvestrovi noči
ptujski geometer in zagrizeni hajlovec
Stefan Ensbrenner iz narodnega so-
vraštva ustrelil v kavarni »Evropac«
narednika Božidara Grahorja zaradi
hrvaške pesmi. Državnopravništvo v
Mariboru je preiskavo zaradi umora
tako ustavilo in odstopilo akt ptujske-
mu okrajnemu sodišču, katero je obso-
dilo Ensbrennerja zaradi prestopka pi-
janosti po § 523. kaz. zak. le na šest
tednov zapora! Zanimivo bi bilo pri-
meriti, koliko naših kmečkih fantov
je že bilo obsojenih samo po tem para-
grafu, ako so se v pijanosti stekli med
seboj! Ja, Bauer, das ist etwas anderes!

Višji rudniški svetnik dr. Karl Ho-
riak umrl. Na Dunaju je 4. t. m. umrl,
še ne 50 let star, višji rudniški svetnik
dr. Karl Horiak, sin znanega umrlega
gostilničarja v Laškem trgu. Horiak je
študiral v Celju in Gradcu, kjer je do-
vršil juridične študije. Pozneje je ab-
solviral tudi montanično visoko šolo v
Ljubnem, ter je bil uslužben v Idriji,
Celju, Ljubljani in Gradcu. Pozneje je
bil poklican v ministristvo za javna de-
la, kjer je opravljal važen referat. Dr.
Horiak je bil poročen s sestro veletrga
g. Elsbacherja v Laškem trgu.

Gospod dr. Leonida Nowak, zdravnik
termalnega zdravilišča Krapinske Toplice
na Hrvaškem, daje p. n. zdravljenja po-
trebnih dne 10. aprila ob 3. popoldne v ho-
telu »pri Slonu« v Ljubljani brezplačno po-
jasnila.

Prosi se dotično osebo, ki je sinoči
pri večernem vlakom dolenski kolodvor
zamenjala siv nahrbtnik, da sporoči,
kde se ga dobi nazaj. Lepi pozdr.

Zgubljeno krilo. Zgubljeno je bilo
v sredo zvečer krilo na potu od Ljud-
skega doma do Trnovskega. Kdor je krilo
našel, naj je odda na cesti v Mestni log
šte. 26.

Našla se je denarnica z majhno
vsoto denarja in krušno karto za pika
Ivana Jakin. Dobi se na stojnici »pri
Minku« Vodnikov trg nasproti trgovine
Šober.

Aprovizacija.

Ureditelj prodaje govejega mesa za prihodnji teden.

Pri mesarjih, na stojnicah in mes-
nicah dobe drugi teden zopet goveje
meso zopet oni, ki so prejeli od mestne
aprovizacije pred kratkim belo izkaz-
nico. Mesarji bodo oddajali na teden
meso le v sredo in soboto. Vsaka stran-
ka dobi 15 dkg govejega mesa na osebo.

Udeleženci raznih ubožnih akcij
dobe tudi po 15 dkg mesa naosebo ka-
kor drugi ljudje po mesnicah. Ti pa ne
dobe tudi po 15 dkg mesa na osebo ka-
kvi sv. Jožefa, oziroma na Poljanski
cesti št. 15. Pri tej se bo meso oddajalo
tako, da ga bo nekaj na prodaj po niž-
jih cenah, drugo pa po isti ceni, ka-
kor pri mesarjih.

V naslednjem razdelilnem načrtu
ne pridejo v poštev stranke, z zelenimi
izkaznicami A. in izkaznicami. In II.
uradniške skupine. Za te objavimo poz-
neje in pravočasno, — kje dobe meso.

Bele izkaznice za goveje
meso

dobe meso v sredo, dne 10. t. m. in v
soboto, dne 13. t. m. od 7. ure zjutraj
do 11. ure popoldne pri onih mesarjih,
katere imajo označene na svojih iz-
kaznicah. Izjema je samo za one, ka-
teri imajo na svojih izkaznicah ozna-
čenega mesarja Lovšeta, pri katerem
ne dobe mesa, ker ima zaprto mesnico.
Namesto pri tem mesarju dobe meso pri
Klemencu (Jager) v Kresiji. Cena me-
sa je maksimalna.

Izkaznice ubožnih akcij
dobe meso v cerkvi sv. Jožefa in sicer
po istih cenah (maksimalnih) kot pri
mesarjih v naslednjem redu:

Zelen B št. 1. do 1200 v ponedeljek,
dne 8. aprila od 1. do 6. popoldne.

Zelen B št. 1201 do konca v sredo,
dne 10. aprila od 1. do 6. popoldne.

Rumen C št. 1301 do konca v pone-
drek, dne 11. aprila od 1. do 6. po-
poldne.

Rumen C št. 1 do 1300 v petek dne
12. aprila od 1. do 6. popoldne.

Rumen D št. 1 do konca v torek,
dne 9. aprila od 3. do 5. popoldne.

Rumen D št. 1 do konca v soboto,
dne 13. aprila od 3. do 5. popoldne.

III. uradniška skupina št. 1 do
konca v torek, dne 9. aprila od 1. do
2. popoldne.

III. uradniška skupina št. 1 do
konca v soboto, dne 13. aprila od 1. do
2. popoldne.

IV. uradniška skupina št. 1 do kon-
ca v torek, dne 9. aprila od 2. do 3. po-
poldne.

IV. uradniška skupina št. 1 do kon-
ca v soboto, dne 13. aprila od 2. do
3. popoldne.

Izkaznice ubožnih akcij
dobe meso po običajno nižjih cenah
na Poljanski cesti št. 15. v naslednjem
redu:

Zelen B št. 1. do 1200 v četrtek,
dne 11. aprila od 1. do 6. popoldne.

Zelen B št. 1200 do konca v soboto,
dne 13. aprila od 1. do 6. popoldne.

Rumen B št. 1301 do konca v pone-
drek, dne 8. aprila od 1. do 6. popol-
dne.

Rumen C št. 1. do 1300 v sredo, dne
10. aprila od 1. do 6. popoldne.

Stranke, ki dobe meso pri mesar-
jih, morajo prinesiti s seboj belo izkaz-
nico in izkaznico za meso (rodniško
izkaznico). Stranke iz ubožne akcije,
ki dobe meso v cerkvi sv. Jožefa, ozi-
roma na Poljanski cesti, morajo pri-
nesti s seboj izkaznico za ubožno ak-
cijo in izkaznico za meso. Občinstvo se
v lastnem interesu opozarja, da se
brezposojno ravnava po tem razpisu.

— Iz seje mestnega aprovizacijskega
odseka, dne 5. aprila 1918. Prihodnji te-
den se razdeli na izkaznice za moko
po 1/2 kg ajdove moke na osebo. —

Z novo ureditvijo prodaje govejega
mesa na ljubljanskem trgu se je že pr-
vi teden doseglo, da je bilo v velikem
obsegu vsako nastavljanje in čakanje
za meso preprečeno. Sem in tja so se
sicer pokazale male napake in se pro-
daja mesa ni izvršila tako, kot je bilo
želeto. Vendar se je, načrt v splošnem
obnesel in je sigurno pričakovati, da bo
vseh pritožb in nedostatkov prav kmalu
konec. Eno pa je pokazalo rajoniranje,
da je neobhodno potrebno, da se mora
ves razpoložljivi kontingent govejega
mesa brez vsakih izjem in z največjo
štedljivostjo razdeliti med prebivalstvo.
Zato je odslej naprej popolnoma izklju-
čeno, da bi kdo dobil več mesa, kot je
kontingentanega (30 dkg na teden), ker
bi bilo s tem oškodovano vse prebi-
valstvo. Deželno mesto za dobavo klav-
ne živine odpravi vse poboljške, ki se
jih je delilo do sedaj. Zato bo ljudska
mesnica v bodoče preskrbovala z me-
som le aprovizacijske zelene A izkaz-
nice in prvo ter drugo uradniško sku-
pino. Vse druge stranke, ki so dosedaj
dobivale pri deželnem mestu meso, bo
mestni aprovizacijski urad razdelil med
mesarje, kjer bodo dobivali na bele iz-
kaznice goveje meso po normalnih
(maksimalnih) cenah. Stranke se opo-
zarjajo, da dobe mesarji natančno toliko
mesa, kolikor ga imajo oddati na bele
izkaznice. Če kdo izmed mesarjev ni
mogel postreči svojih strank, je to le
njegova krivda, ker ni razdelil mesa ta-
ko, kot je bilo predpisano. Vsakdo naj
zato brez odloga naznan mestni apro-
vizaciji mesarja, ki bi ne mogel oddati
predpisane množine govejega mesa, da
bo mestna aprovizacija proti dotičnemu
mesarju vsled nepravilnega razdeljeva-
nja takoj najostreje nastopila. — Peku
Pircu je mestni magistrat odvzel konce-
sijo za en mesec, ker je pekel neuziten
kruh. V kruhu ni bilo 35% pšenične mo-
ke, kot je predpisano, ampak skoraj sa-
ma koruzna moka.

— Stranke z zelenimi izkaznicami
A dobe meso brezplačno v torek
dne 9. t. m. in v soboto dne 13. t. m. po-
poldne od 2. do 3. v Ljudski mesnici v
Bahovčevi hiši, nasproti cerkve sv. Ja-
koba. Izkazati se morajo z zelenimi iz-
kaznicami A in s krušnimi izkaznicami.
Odslej dalje bodo prejemale stranke z
zelenimi izkaznicami A meso brezplačno
na istem kraju in ob istih dneh in ob
istem času vse naslednje tedne.

— Meso na zelene izkaznice B št. 1
do 1200. Stranke z zelenimi izkaznica-
mi B št. 1 do 1200 prejmejo goveje me-
so po normalnih cenah v ponedeljek
dne 8. t. m. popoldne v cerkvi sv.
Jožefa. Določeno je tale red: Od 1. do pol
2. št. 1 do 120, od pol 2. do 2. št. 121 do
240, od 2. do pol 3. št. 241 do 360, od
pol 3. do 3. št. 361 do 480, od 3. do pol
4. št. 481 do 600, od pol 4. do 4. št. 601
do 720, od 4. do pol 5. št. 721 do 840,
od pol 5. do 5. št. 841 do 960, od 5. do
pol 6. št. 961 do 1080, od pol 6. do 6.
št. 1081 do 1200.

— Meso na rumene izkaznice C
št. 1301 do konca. Stranke z rumenimi
izkaznicami C št. 1301 do konca prej-
mejo meso po nižjih cenah v ponedeljek
dne 8. t. m. popoldne na Pol-
janski cesti št. 15. Določeno je tale red:
od 1. do pol 2. št. 1301 do 1458, od pol
2. do 2. št. 1459 do 1616, od 2. do pol 3.
št. 1617 do 1774, od pol 3. do 3. št. 1775
do 1932, od 3. do pol 4. 1933 do 2090,
od pol 4. do 4. št. 2091 do 2248, od 4.
do pol 5. št. 2249 do 2406, od pol 5. do
5. št. 2407 do 2564, od 5. do pol 6. št.
2565 do 2722, od pol 6. do 6. št. 2723 do
konca.

— Stranke z zelenimi izkaznicami
A in rumenimi izkaznicami D prejmejo
meso v nedeljo dne 7. aprila na Pol-
janski cesti št. 15. ne pa v cerkvi sv.
Jožefa, kakor je bilo poprej objavljeno.

— Inozemsko meso. Mestna apro-
vizacija bo oddajala inozemsko meso v
nedeljo dne 7. t. m. od 7. do 9. popold-
ne in v ponedeljek dne 8. t. m. od 7. do
9. popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

— Razdelitev petroleja v občini
Moste se vrši v ponedeljek, 8. aprila
1918. Popoldne od 8. do 9. ure štev. 1
do 120, od 9. do 10. ure št. 121 do 240,
od 10. do 11. ure št. 241 do 360, od 11.
do 12. ure 361 do 480; popoldne od 2.
do 3. ure št. 481 do 600, od 3. do 4. št.
601 do 720, od 4. do 5. št. 721 do konca.
Železničarji. V torek, 9. aprila
1918 od 8. do 9. ure popoldne št. 1 do
120, od 9. do 10. ure št. 121 do 240, od
10. do 11. št. 241 do 360, od 11. do 12. št.
361 do konca in obratno. Vsak naj se
zglasi s številko. Cena za liter 60 vin.
Stranke naj pripravijo potreben dro-
biž. Na zamudnike se ne bo oziralo.

— I. in II. uradniška skupina prej-
meta meso v torek dne 9. in v soboto
dne 13. t. m. popoldne v Ljudski mes-
nici v Bahovčevi hiši nasproti cerkve
sv. Jakoba. Določeno je tale red: I. urad-
niška skupina št. 1 do 200 od 7. do 8.
ure, št. 201 do konca, od 8. do 9. dru-
ga uradniška skupina od 9. do 10. ure.
Kilogram stane 2 K. Odslej dalje bodo
prejemale stranke z uradniškimi izkaz-
nicami I. in II. kategorije meso po 2 K
kilogram na istem kraju in ob istem
času in ob istih dneh vse naslednje
tedne.

— Gostilničarjem in njihovim stal-
nim gostom. Mestna aprovizacija je že
razglasila, naj oddajo gostilničarji bele
mesne izkaznice svojih gostov, toda do
zdaj še vedno ni prejela vseh izkaznic.
Opozorjamo gostilničarje in ravno tako
goste, da oddajo nemudoma bele mesne
izkaznice. Aprovizacijski urad sprej-
ma izkaznice do četrtka 11. t. m. do 12.
ure popoldne. Povdarjamo, da je to zad-
nji rok. Kdor ne bo temu pozivu ugodil,
bo brez mesa, oziroma brez kosila.

— Krompir za III. okraj. Stranke
III. okraja prejmejo krompir v ponedel-
jek dne 8. t. m. in v torek dne 9. t. m.
pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Dolo-
čeno je tale red: v ponedeljek dne 8. t.
m. popoldne od 8. do 9. št. 1 do 110, od

9. do 10. št. 111 do 220, od 10. do 11.
št. 221 do 330, popoldne od 2. do 3. št.
331 do 440, od 3. do 4. št. 441 do 550,
od 4. do 5. št. 551 do 660. V torek dne
9. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 661 do
770, od 9. do 10. št. 771 do 880, od 10.
do 11. št. 881 do 990, popoldne od 2. do
3. št. 991 do 1100, od 3. do 4. št. 1101 do
1210, od 4. do 5. št. 1211 do 1320, od 5.
do 6. št. 1321 do konca. Vsaka oseba
dobi 3 kg; kilogram stane 30 vinarjev.

— Uradniki, ki so dobivali prej pri
svojih uradih (n. pr. finančnem ravna-
telstvu, deželni vladi, glavarstvu, poštnem
ravnateljstvu, I. in II. državni gim-
naziji, tobačni tovarni, kakor vseh dru-
gih takih uradih) zelene lističe za nakup
mesa v mesnici Deželnega mesta za
klavno živino, in nimajo niti izkaznice
kake skupine ubožne akcije (zelene iz-
kaznice B, rumene izkaznice C ali D,
izkaznice uradniških kategorij, niti bele
izkaznice za nakup mesa po normalnih
cenah) pri mesarjih, naj se zglašajo naj-
kasneje do torka dne 9. t. m. do 12. ure
popoldne, ako hočejo dobiti v sredo pri
mesarjih meso, ker mesnica Deželnega
mesta za te izkaznice (zelene lističe) ne
bo več oddajala mesa. Zglasiti se je
treba v uradu mestne aprovizacije na
Poljanski cesti št. 13/I. Urad je izje-
moma odprt tudi v nedeljo dne 7. t. m.
od pol 9. do 11. ure popoldne. Stranke
naj prinese brezposojno s seboj krušne
izkaznice in rdeče legitimacije.

— Nakazovanje moke pekom in tr-
govcem. Pekom se bodo nakazovala
moka v ponedeljek dne 8. aprila ob 8.
uri zjutraj, trgovcem pa ob 9. uri do-
poldne.

— Ukrajinska čebula. Včeraj so pro-
dajali na Dunaju prvokrat živila iz Ukra-
jine. Na trgu je bilo 2200 kg čebule iz
Ukrajine, ki je na cene znatno vplivalo.

Prosveta.

— »Ljubljanski Zvon« ima v svojem
marčnem zvezku sledečo vsebino: Fran
Albrecht: Spev eternistov. Fran Albrecht:
Alkimija. — Tuji glas. Alojz Kraigher: Mla-
da ljubezen. (Dolge.) Vladimir Levstik:
Gadje gnezdo (Dolge.) Dr. G. Cremonnik:
Pegam in Lamberger. Ivan Albrecht: Brez
duše. Dr. Ivan Prijatelj: Naši časopisi. Dr.
Ivan Lah: Iz poezij Viktorja Dyka. Knji-
ževnost in umetnost: Dr. Milutin Zarnik:
Tolovaj Mataj. — Martin Krpan. — Ant.
Debeljak: Ružena Svoboda. Listek: Dr.
Fr. Mešič: Motiv Preradovičevega »Putni-
ka«. — Branimir Livadič: Kraigherova
»Skoljka« na zagrebčkom pozorišču. —
Rudolf Binter: Medvedova še neobjav-
ljena pesem. — F. K. Gerič: O bolgarščini.
— Dr. Fr. Mešič: Znanstvena metoda.
Kulturno-politični pregled: A. L.: »Demo-
kracija«.

— »Demokracija«. Marčeva številka te
nove socialistične revije, ki je vzbudila v
naši javnosti mnogo pozornosti in pri-
znaja, ima to - le vsebino: Uvodnik — Matija
Pogačar: Narodna ideja. — Abditus: Pismo
socialni demokraciji. — Peter Jug: Misl.
— Domnevo o ruski revoluciji. — Pregled:
Narodnostni problem. Politika. Zadrugi-
štvo. Kultura. Pedagogika. Jezikoslovje.
Fizika. — »Demokracija« velja na leto 16
kron, mesečna (dvojna) številka se prodaja
po 1 K 60 vin.

— Slovensko gledališče v Trstu. Jutri
se ponovi burka »Nervozne ženske«. Zače-
tek ob 4. popoldne.

— Ljudska predavanja v Trstu. Trža-
ški »Ljudski oder« prične v nedeljo, dne 7.
aprila ob 4.11. v zeleni dvorani Delavske-
ga doma s poljudnimi društvenimi pre-
davanji. Prva vrsta teh predavanj se vrši po
sledečem redu: dne 7. aprila F. Klein-
mayr o »vplivu velikih odkritij na kulturo
evropskega ljudstva«; 14. aprila Golouh
o »značaju«; 9. maja dr. Čermelj o »ma-
teriji in atomih«. Hkrati bo »Ljudski oder«
prišel tudi z javnimi ljudskimi predavanji,
ki se bodo vršila tudi v »Delavskem domu«
proti primerni vstopnini. Prvo tako preda-
vanje se bo vršilo v soboto, dne 20. aprila
ob 8. zvečer. Predaval bo pisatelj Ivan
Cankar o »očističenju in pomlajenju«; 27.
aprila zvečer bo predaval dr. Pavel Gro-
šelj; 4. maja urednica A. Stebjeva o »na-
logah ženstva v demokrat. dobi«; 12. maja
dr. Zalkar. Sodelovanje pri teh preda-

vanih so za trdno obljubili tudi: Oton Žu-
pančič, Abditus - Prepeluh, dr.
H. Tuma, Sešek Fran in drugi, ki pa
niso še določili dneva svojih predavanj.
— Izšel je v mojstrskem prevodu
Otona Županciča »Četrtek«. Založila ga je
v okusni opremi »Omladina«, pri kateri se
naroča broširani izvod po 3 K, kartonirani
pa po 3 K 50 vin. Roman, o katerem bomo
še govorili, kar najtopleje priporočamo.

— »Književni Jug«. Izšao je VII. br.
ove jugoslavenske književne i umjetničke
revije sa sledječim sadržajem: Niko Bar-
tolović: Kulturno jedinstvo i Slovenci. —
Mirko Korolija: Ime. — Vladimir Nazor:
Sarac. — Ivo Andrić: Povratak. — Dr. Ivan
Lah: Nova Cankarjeva knjiga. — Nikola
Polić: Rana proljet. — Zatočenik: Nacio-
nalna književnost. — Rado Rehar: Dve pe-
smi. — F. D. Marušić: Zvona. — Božo Lov-
rić: Proslaci. — T. Pančonov: Kazalište.
— U pregledu pišu dr. J. A. Glonar o »Sa-
vremeniku«, N. Bartulović o »Dom i Sve-
tu«, M. Magarašević o Ivičevoj Istoriji Srba
i dr. I. Votar o Nastji Roji i Mili Wod. Kao
umjetnički prilog donasa jednu studiju
Hinka Juha.

Razne stvari.

• Soška razstava v Monakovem. Dne
2. aprila je bila otvorjena v Monakovem
soška razstava, ki obsega okoli 300 del av-
stro - ogrskih slikarjev in kiparjev.

• Vihar razbil 1500 šip. Ob Nepligetu
na Ogrskem je divjal tak vihar, da je na
tamkajšnji honvedski vojašnici razbil
1500 šip.

• Ameriški delavci vojni propagatorji.
Devet ameriških delavcev, med njimi dve
ženi, pridejo v London in Pariz v svrhe
vojne propagande.

• Ukradene ure. Na Dunaju je bil na
poti od Fran Josipovega kolodvora na
vzhodni kolodvor z voza nekega postreška
ukraden kovček z nad 600 žepnimi urami v
skupni vrednosti 75.000 K.

• Ženska za policaja. V židovski ob-
čini v Boskovicah na Moravskem so posta-
vili 20letno Marijo Pamaček za policaja.
Ženskemu policaju se je posrečilo takoj
prve dni, da je vjel neke roparsko tolpo.

• Nemški vojni vjetniki v Ameriki.
Londonka »Times« poroča, da dela Angle-
zem prehrana nemških vojnih vjetnikov ne-
prilike, zato hočejo veliko število teh viet-
nikov poslati v Ameriko.

• 40.000 meirskih stotov žita hoče me-
sto Zenta na Ogrskem prostovoljno odsto-
piti ministru za prehrano, ali pod pogojem,
da se v Zenti ne bo rekviriralo. Dosti žita
mora imeti Zenta in občinski zastop hoče
najbrže poceni odpraviti rekviriranje.

• Nove poštno znamke na Ogrskem.
Meseca junija dobijo na Ogrskem nove s-
liko cesarja in cesarice okrašene poštno
znamke. Cesarjevo sliko bodo imele znamke
po 10, 15, 20 in 25 vinarjev, cesarično sliko
pa znamke po 35, 40, 65 in 80 vinarjev.

• Hans von Zobeltitz umrl. V kopališču
Öyenhansen je umrl nemški pisatelj Hans
von Zobeltitz, star 65 let. Bil je v svojih
mladih letih pruski častnik in pozneje ured-
nik in pisatelj. Pisal je zlasti v »Velhagen
und Klasingen« - Monatshefte.

Ob premnogih neprilikah pri žen-
skem spolu, zlasti tam,

Prostovoljno se prodaja hiša
v Krahovski ulici 20, v Ljubljani.
Natančneje se poizve v Zoljarski ul.
11, v Ljubljani. 1557

Iscom meblirano sobo v pritličju v sredi mesta
Ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod
„soba v pritličju“

Kupi se dobro ohranjen otroški voziček.
Miklošičeva cesta 4. (gost. štetan)
Kovačič. 1551

Kupim šivalni stroj
rabljen, a še dobro ohranjen. — Ponudbe na: A. Babič, Nadvojvoda
Friderika cesta št. 31. 1556

Mrva za govedo
se v kamniškem okraju (pri Lukovici)
odda za mleko ali žito. Več se izve
na Blewajzovi cesti 20, II. nadstropje, desno. 1552

Prodajam zopet ogle
na drobno in na debelo po nizki ceni in
sicer sedaj na Rimski cesti 24 na dvorišču. Poizve se
v Glinski ul. 5, M. Hubert. 1555

Prodaja se vsak dan od 1. do 3. velika izbira
1544

modernih damskih slamičkov
po najnižji ceni. Drame, Rožna ul.
41/II. desno. 1548

50 kron nagrade
dobi, kdor mi tekom 1 meseca preskribi
stanovanje z eno ali dvema sobama v
bližini Mesnega ali Staroga trga.
Ponudbe na upravn. »Slovenskega
Naroda« pod „Bližina 1558“.

Išče se dober učitelj ali učiteljica
za citre, mandolino in kitaro. —
Kupi se tudi dobro ohranjena mandolina.
— Naslov pove upravn. »Slovenskega
Naroda«. 1548

Mesečna soba
z uporabo kuhinje se išče za dve osebi
tako ali s 15. aprilom. — Ponudbe
na upravn. »Slovenskega Naroda« pod
„N. M. 184/1549“.

Pomožno moč
za pisarno išče 1545
Notar Baš v Celju.

SMRT

se popolnoma zatro z strupom „Rattentod“. Če ni
uspeha, vrnem denar. Na stotine priznanj. Cena K 3.50,
3 škatle K 8. — Štenice, miši, bolhe, ščurke
uniči z zalego vred radikalno „Thierru“. Cena 2.50 K.
3 steklenice 6 K. Prašek zoper mrčes K 2. — 1310
Kemeny, Košice (Kassa), pošt. pred. 12/Z-15.

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju gradij.
Iskušen svet pri vpadih in pomanjkanju
bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Sijajno lepo lice
in mladostno svežo, rožnato polt do pozne starosti ohranijo žene in
dekleta, če uporabljajo moj tisočkrat preiskušeni in od zdravnikov-strokovnjakov
dobro priporočen recept (po dr. Idelsonu). Tisoči zahvalnih
pisem. Mozoli, pege, ogrci, lišaji, gube, rdečica obraza garantirano
sigurno izginejo. Pošljem prepis recepta vsakomur zastoj. Pišite
tako na
Fr. Menschik, Dunaj 62., predal 1. odd. 7.
Želi se znamke za odgovor. 720

LICITACIJA KONJ.
Vnočevalnica za konje na Jesenicah bo imela
dne 13. aprila ob 10. uri dopoldne pri železniški postaji
Holtaljevo konj, potrebnih odpočitka. 1550
K licitaciji so pripuščeni le ponudniki, ki se z legiti-
macijo, potrjeno od politične oblasti izkažejo, da so poljedelci.

Kuplasevlla
v Ljubljani. — Ponudbe pod „lega
loga 1822“ na upr. »Slov. Naroda«. 1554

Več čevljarjev
sprejme v trajno delo takoj Peter
Gregore, Tržič št. 18. 1515

Redek slučaj
Proda se lepa, moderno zidana vila
v Opatiji, s krasnim velikim vrtom in
z razgledom na morje. — Naslov pove
upravn. »Slovenskega Naroda«. 1532

Zakonski par brez otrok išče 1—2 lepo meblovaní sobi
(mirna, solčna lega) ako možno z bal-
konom, v bližini tramvajске remise. —
Ponudbe s ceno na upravn. listo
pod „A. E. 300 1524“.

Skladiščni eventual. stavbni delovodja,
zanesljiva, dobro izurjena moč, se
sprejme pri Vinko Majdiču, valjčni
milin, Kranj. 1547

Kočijaž
starejši, zanesljiv, izurjen h kočijskim
konjem, se sprejme pri Vinko Majdiču,
valjčni milin, Kranj. 1539

Išče se za avgustov termin stanovanje
obstoječe iz dveh sob, kuhinje, pri-
klitin ter z električno razsvetljavo. —
Ponudbe na upravn. »Slovenskega
Naroda« pod „M. D. 18 1553“.

Kupim hišo v Ljubljani
za 100 do 300.000 kron.
Ponudbe pod „Hiša“, Ljub-
ljana, poštni predal št. 74.

Sodi za vino in zelje
vsake množine, se kupijo.
Ponudbe na
„Postfach 49“, Gradec.

Sprejme se gospodilna na stanovanje in hrano.
Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 1554

SODE za mošt
v velikosti do 700 litrov, kvasi po
najvišjih cenah. L. Stolar, Eggen-
berg pri Gradcu, Skerbecova 51.

Meblovana soba
s posebnim vvhodom se odda takoj
ali s 15. aprilom, v bližini sodnije
in kolodvora. Kdo, pove upravn. »Slovenskega
Naroda«. 1564

Stanovanje s hrano
išče gospod, najraje pri kakšni samo-
stojni dami. Deloma prispeva z živili.
Ponudbe pod „Stanovanje s hrano/
1563“ na upravn. »Slovenskega
Naroda«, do 15. t. m. 1565

Razprodajam
svojo trgovino z velikim skladiš-
čem manufakturne in mešane
stroke za jako ugodne cene.
Pismene ponudbe na: Wilim
Pick, Zagreb, Savska c. 68.

Dr. Dereani
se je vrnil in zdravi zopet očesno in ušesno bolne.
Ljubljana, Frančiškanska ulica 4. 1461

100.000 i
odjemalcev potrjujejo, da uniče-
valce korovin „KABALZAM“ v
treh dneh brez bolečin odstrani
kurja očesa, bradavice, roženo
kožo. Uspeh zagaran. Cena 3 K.
— Posiljal pratek „ITA“
odpravi prav hitro potenje nog, rok in prstov.
Cena K 2.50, 3 lončki 6 K. — Kroma „CIRCE“
požlahtni in omehča razkavne razpokane roke. —
Cena 3 K. — ZOBOL odpravi „FIDES“ ob
3 lončki 12 K. trdovratnem revmatiz-
nem zobobolu, ko odreko vsi pomočniki in pri otlih
zobeh. Ob neuspehu denar nazaj. Cena 3 K. 3 po-
sodice 7 K. 6 posodic 10 K. Nič več zobnega ka-
mena, nič več slabe sapa iz ust. Snežnobeke zobe
vam pripravijo zobni fluid „XIRIS“. Takojšnji uč-
inek. — Cena 3 K. — Košice (Kassa) L., Postfach
3 steklenice 7 K. KEMENY, 12/C. 19. Ogrsko. 1562

KINO CENTRAL v dež. gledališču.
Petek 5., — sobota 6., — nedelja 7., — poned-
eljek 8. aprila 1918.
:: Slavni detektiv ::
STUART WEBBS
v napeto zanimivi kriminalni drami
Nakit grofice Witkowske.
Predstave v petek, soboto in ponedeljek ob 4., pol
6., 7., pol 9., v nedeljo ob 11. dopoldne, ob 3. pol
5., 6., pol 8., in 9. zvečer.
Prve predstave vsak dan tudi za mladino.

Večjo množino zmletega žvepla 70%
se še dobi. — Vpraša se
Ljubljana, „Poštni predal 163.“

Pipe,
ustnik za
cigare in
cigarote,
dezo, žep-
na ogled-
ala, kresilniki, naprat-
niki, gumbe za čevlje
I. t. d. VII—1181
Rudolf Bodenmüller
Ljubljana,
— Stari trg št. 8. —

Več raznašalk listov
se sprejme takoj
pri „Slovenskem Narodu“.
Vpraša se v Narodni tiskarni.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Proda se dobro ohranjeno moško kolo s starimi cevmi
in staro nepokvarjeno pneumatico. Naslov se izve
v upravn. »Sloven. Naroda«. 1488

Tesarje in mizarje
proti dobremu plačilu (za hrano in sta-
novanje skrbijo) sprejme ANTON
STEINER, Ljubljana, Jeranova
ulica št. 11. 175

Napolkrito KOČIJO
dvovprežno, en dvokolesni voz (gik)
in en voz z deskami za premož prodaja
Albin Roman, V. žmarje 33 pri Ljub-
ljani. — Ogleda se v nedeljo od 8. do
12. ure. 1512

Vila na Bledu
v lepi legi in razgledu, vse sobe meblo-
vane, se pod ugodnimi pogoji
prodaja. — Naslov pove upravn. »Slovenskega
Naroda«. 1490

POLJSKE KOTLE
z lacnjem vse velikosti ter razne sve-
tiljke ima na zalogi Oswald Dobeš,
Ljubljana, Martinova cesta 5. 1486

Kontoristinja in prodajalka
se sprejmeta. Ponudbe v nemškem
in slovenskem jeziku na modno trgo-
vino HENRIK KENDA, Ljubljana,
Mestni trg. 1487

Krapinske Toplice (Hrvaško).
zdravilo protin, revma, ischias.
Pojasnila in prospekti zastoj. Dobra
prehrana zagotovljena. 1421

„Dobi se pristen kranjski brinjevec in hruškovec“
kakor tudi hrvaška slivovka po pri-
merni ceni v večji množini pri Mihaelu
Omahnju v Višnji Gori. 1480

Gospodična
stara 19 let, bila je v trgovini že eno
leto, vajena tudi šivanja. Zeli vstopi
v kako trgovino. Naslov pove
upravn. »Slov. Naroda«. 1434

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Prostovoljna javna dražba
raznih lesenih stavb in šup se bode vršila v nedeljo
dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopold. na bivšem Rav-
nikarjevem tesališču nasproti kolodvora v Domžalah.
Stavbe — skoro nove so krite deloma z opeko, deloma s strešno
lepenko. — Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr.
Ravnikar, mestni tes. mojster v Ljubljani, Linhartova ul.
25, ali pri M. Ravnikar, tovarna slamičkov v Domžalah.

Sprejme se dobro izurjena KUCHARICA
proti dobri plači pri trgovcu A. Šara-
bonu v Ljubljani. 1531

Učenec star 16 let, kateri se
je že 2 leti v špeci-
rijski stroki učil, ter bi se rad še na-
dalje učil, želi stopiti v trgovino v me-
stu ali na deželi. Naslov pove upravn.
»Slovenskega Naroda«. 1516

Stanovanje, soba, kuhinja
zamenjam z večjim z 2. ali 3. soba-
mi, najraje v Kolizeu ali pa v bli-
žini. Pismene ponudbe pod „tako
1523“ na upravn. »Sloven. Naroda“.

Kandite, roks drops,
kuré, karamelo, čokolado in druge
različne sladice dobavlja na drobno in
debelo Blanda Savnj, Ljubljana,
Kolodvorska ulica 35. 1520

Delavce

in delavke sprejme takoj v službo strojna tuvarna Samsa & Co. v Ljubljani, Metelkova ulica 4. Zglaševanje od 4. do 5. ure popoldne. 1530

Ceško gosje perje!

1 kg belega puljenega I. vrsta K 24.—
1 „ „ „ II. „ „ K 16.50
1 „ sivega „ „ „ K 7.—
1 „ belega nepuljenega I. vrsta K 10.—
1 „ „ „ II. „ „ K 6.50
pošilja po povzetju po 5 kg ali več
L. Haldek, Praha-Smichov
Kinského tr. 1. 1475

Trgovski učenec

iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo in krepke rasti, se sprejme takoj v večjo trgovino s papirjem in galanterijskim blagom na Spodnjem Stajerskem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe so poslati na upravo „Slov. Naroda“ v Ljubljani pod učencem 1541.

Stanovanje

oziroma prostori za pisarno v bližini sodnije se išče eventualno se zamenja stanovanje v tem kraju, s cenim pa lepim stanovanjem na periferiji mesta. Tudi se zamenja hiša na Dunaju z hišo v Ljubljani. Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod „stanovanje in zamenja 840“.

Pisalne stroje

vseh sistemov kupuje, prodaja in zamenjava trdka
The Rex & Co., Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 7, I. nadstropje,
(nasproti pošti.) 1501

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je starinsko. Posređujem pri prodaji posestev.
ALBERT DERGANČ,
Franciskanska ulica 10. 1458

PRODAJA

se po zmernih cenah v večji množini ogije, vermut vino, Bolgarski mandeljani, milo „DOB“ pri trdki
A. Kužan, Ljubljana,
Karlovska cesta št. 15.

Lasne kite

najboljše kakovost, kratak kordel, mehki lasje se prodajo 60 cm dolge komad . K 55.—,
70 cm dolge komad . K 80.—,
Dobavijo natančno po poslanem vzorcu po povzetju
H. Stuhlmüller, Dunaj IX,
Lustkandigasse 44. 1417

Miši, podgane, stenicice, čurki.

Izdelava in razpošiljanje preskušeno radikalno učinkovitih uničevalnih sredstev, za katera dobivamo vsak dan priznana pisma. — Zoper podgane in miši K 5.— Prot čurkom in stenicam K 4.50. Tinktura zoper stenicice K 2.— Uničevalec moljev K 2.— Prašek zoper mrčes K 1.50 in 3 K. Razprševalec k temu K 1.20. Tinktura zoper človeške uši K 1.20, za živinske uši K 1.50. Prašek zoper uši v obliki in perilu K 2.— Tinktura zoper psoje bolhe K 1.20. Tinktura zoper mrčes na drvin in zelenjavi (rastlinske škodljivce) K 3.— Pošilja se po povzetju. — Zavod za uničevanje mrčesa M. Janker, Zagreb 15, Petrinjska ul. 3. 1099

Kompletni 4530
KURNIKI
v vsaki velikosti.

stroji za valjenje
za poljedelce in veleposesnike,
mlini za kosti

za pripravo krme (za reži obrat in gonilo sto) se kupijo najbolje pri
Nickerl & Co., d. z. o. z.
specijalno podjetje za racionalno rejo perutnine in drobnjadi.
Inzersdorf 63 pri Dunaju.

Zahtevajte veliki katalog, učna knji-
ža 63 proti vpslatvi 1 K v znakah

Zastopstvo za automobile

Generalno zastopstvo velike, prvovrstne in jako delozmožne avtomobilne tvornice, ki izdeluje osebnih in tovornih vozov, 141e
išče sprotnega in kapitalno podprtega zastopnika.
Pogoji: Primeren prodajalni lokal, delavnica ter intenzivno obdelanje okoliš. Nudi se visok rabat, prav hitra dobava ter največje podpiranje. — Ceni natančne ponudbe pod „Kreditno 439“ na anonimno ekspedicijo Eduard Braun, Dunaj I, Ströbelgasse 2.

Lepota je sreča!

Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je končno posrežilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne nečistosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nočna in obrazna rdečica tekom nekaj dni sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri starejših damah, mladoostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih priznanj! Vsakomur dajem proti retourn-znamki popolnoma zastonj pojasnila. Pišite takoj na: L. Becker, Dunaj 53, Prudal 19, oddelček 36. 119

Najnovejši Računar

ali računski podkladek,
v katerem se nahaja vse v kupilo in prodajo potrebno, že natančno preračunano. — Izdelek v kronski veljavi á K 160 po povzetju. 1318
Celovec. — Tisek in založba Jan Leona star.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3
je imela koncem leta 1916 vlog K 66,900,000—
hipoteknih in obinskih posojil „ 27,600,000—
rezervnega zaklada „ 2,500,000—
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%
večje in nestalne vloge pa po dogovoru. 159
Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike. Poseja na zemljišča in poslojpa na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1%, oziroma 8 1/4% odplačevanju na dolg. V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Senzacionalna novost!

LURION
KREM-VOSAK ZA CIPELE

ZA 5 ČASAKA
može vsaki od jednog komada Lurion krem-voska za cipele četvrt kila najboljeg krema za cipele skuhati. Ciena je 2 krone. Dobiva se svagdje!
Montanwachs-Werke A.-G.
Wien, IX, Nussdorferstrasse 20.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir, postav. varovano „SEBAPFORM“ rujavu mazilo. Popolnoma brez duha in na maže. Poskusni lonček K 2.30 veliki K 4.—, porcija za rodbino K 11.—
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarstva „pri sletem letenu“ Ljubljana, Marijin trg. 880
Pozor na varstveno znamko „SEBAPFORM“

G. F. Jurásek

uglaševalac klavirjev in trgovec z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ulica 12.
Edina konces. trdka za uglaševanje klavirjev in harmonijev ter popravila vseh glasbil. Vsa ta dela izvršujem strokovno in cenno. Glasbenim šolam uglašuje izključno ja G. F. Jurásek.

KOSE!

Kdor hoče imeti

HOSO

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lahko kosi vsake vrste travo cell dan, naj se obrne na trdko
J. KRAŠOVIC v ŽALCU
katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih je tudi več tisoč že razpečala. — Za dobro kakovost kos se jamči. — Cenik za zahtevo brezplačno.

KOSE!

Najnižje cene!

KOSE!

Priporočam

svojo veliko zalogo prvovrstnih

KARBID-SVETILK

za sobe in delavnice in elektr. žepne svetilke. Žepne vžigalnike v veliki izbiri in krasne kamene. — Potem kolesne dele, sesalke, sedla, sploh vse kar kolesar rabi, fino gumi raztopilo (Gummilösung) ventilgumi itd. — Fino olje za šiv. stroje, kolesa, ure I. dr. — Sivanke in strojni deli za vsakovrstne šiv. stroje vedno v zalogi.
IGN. VOK,
trgovina s šiv. stroji kolesi itd
Ljubljana, Sodna ul. 7. 1337

Nove avstrijske

srečke Rdečega križa

Izvrsten igralni načrt!
Glavni dobitek prihodnjega žrebanja 1. maja 1918.

200.000 K.

Nadaljni dobitki:
1 dobitok po K 40.000 | 2 dobitka po K 5.000
2 dobitka „ K 10.000 | 10 dobitkov po K 1000
in mnogo manjših dobitkov.

Do 1920 4 žrebanja letno.
Vsaka srečka mora do leta 1936 biti izžrebana.

Nakupna cena 45 kron

Po pošiljavi tega zneska in 60 h za rekomandacijo in efektivni prom. davek, se dopolnje naročilu nemudoma originalna srečka.

Cena na zmerno mesečne obroke:

3 komada na 37 mesečnih obrokov po K 4.50
5 komadov „ 37 mesečnih obrokov po K 7.50
10 komadov „ 37 mesečnih obrokov po K 15.—
15 komadov „ 37 mesečnih obrokov po K 22.—

Kupci na obroke dobe po nakazilu prvega mesečnega obroka zakonit dobitni list z naznanilom številke.

Edina igralna pravica po plačilu prvega obroka. Žrebalna lista in položnice na razpolago. — Naročniki z bojišča naj naznanijo svoj domači naslov, ker so vrednostne pošiljave na bojišče nedopustne.

Bančna firma
JOSIP KUGEL & Co.

Poslovalnica c. kr. razredne loterije
Dunaj, VI, Mariahilferstrasse št. 103. 1418
Pošt. hran. račun 146.965.

Stanovanje

v pritličju vile na Erjavčevi cesti 24 sestoječe iz sobe in kuhinje, se odda tekoji rodbini brez otrok. Natančneje, pri hišnem lastniku ravnotam. 1536

Sprejme se praktikant

s primerno šolsko izobrazbo v zobotehnični atelje. — Naslov pove upravnitvo „Slovenskega Naroda“ 1522

Išče se hišnik

(Pensionist) več nekaj vrtnarstva k neki vili na Gorenjskem blizu postaje 12 kilom. od Ljubljane. Dobi prosto lepo stanovanje z dvema sobama in klet, ter plačo po dogovoru. Ponudbe na trdko Felix Urbanc v Ljubljani.

Kupim hišo ali vilo

v Ljubljani ali Nov. Mestu z večjim vrtom poleg par nti, z večjo kletjo z nar sto hl vina. Predpogoji: vse v dobrem stanju. Ponudbe in ceno na upr. „Slov. Naroda“ pod „A. Z. 1504“

Izurjenega koncipijenta,

če mogoče s substitucijsko pravico sprejme s 1. majem ali tudi prej pisarna dr. Karla Trillerja, odvetnika v Ljubljani. — Ponudbe z zahtevkom plače naravnost na pisarno Dalmatinova ulica 7. 1435

Za zopetno obratovanje zaradi vojne ustavljene okrožne opekarnice s stroji, z dvema okrožnima pečema za izdelavo zidne in rezane opeke, se za takoj išče 1394

opekarski mojster,

ki naj si sam preskrbi žgalce, vkladalce in odvažalce. — Ponudbe z navdobo zahtevane plače ob prostem stanovanju, kurjavi in razsvetljavi, pri čemer se tudi zagotavlja preskrbitev živil, je nasloviti na Emilia Tönnisa v Ljubljani.

Rabljene STEKLENICE

mineralne vode, vina, konjaka in Sampanja (tudi od Törleya) od 1 do 12 1/2 litra kupuje na vagone od 10.000 kosov naprej 1517
A. KOHN, Praga, Karlín.
Kaisová št. 3.
Nakupovalci se sprejmejo.

Srbečica

hraste, izpuščaje, grinto in druge kožne nadloge odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50, dvojnat K 6.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škaticja K 2.50. Oboje se dobi proti vpslatvi zneska od lekararja
M. Klein Paratol tvornici v Budimpešti, VII-24. Rozsa utca 21.

Pišite razločno s črnilom:

G. Jakobus Brandl, Dunaj XVI/1 Reinhardgasse 21. — Naročam za skupni znesek K 10.— franko po povzetju Vašo serijo C, obstoječo iz 5 parov manšet, 10 tucatov gumbov, 5 damskih ovrtnikov, 10 ostanokov različnih nakitnih predmetov in jermijem na znanje, da ničesar ne vzamete nazaj in ničesar ne zamenjate. 1312

LASNE KITE

podlage in mrežice najboljše kakovosti; barva in masti za lase, šminke I. t. d.
KUPUJEM ZMEDENE ženske lase.
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 11 1/2 v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Dolžniška glavnica 10,000,000 kron.“

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondii okrog 1,500,000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnem obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira ararična dobave in dovoljuje

aprovizacijske kredite.

Stanje vlog koncem novembra 1917 ca. K 209,707.065-70.

Glavnica K 40,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Mesto vzgojiteljice

se išče. Igra tudi klavir. — Nastop s 1./5. — Ponudbe na upravo „Slovenskega Naroda“ pod „št. 121 1537“.

Zahtevajte zastoj in poštne prosto moj katalog s slikami ur, zlatine, srebrnine, godb. inštr. itd.

JAN. KONRAD
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brux) št. 1958.

Nikjaste ali jeklene anker-ure K 26, 28, 30, bela kovina (Gloria-srebro) goldin ali jeklo, remont. z dvojnimi pokrivalom K 35, 40, 50, 60, violine K 22, 24, 26, harmonike K 26, 28 in višje. Za ure triletna garancija. Pošilja se po povzetju. Izmena dopustna ali 651 denar nazaj.

Josip Jugplesarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska cesta št. 16.
se priporoča cenjenemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim da delam samo s pristnim firnežem.

Solidna in točna postrežba.

Ljubljana, Dvorski trg št. 1.

DAMSKA +**MESEČNA PREVEZA**
zdravniško priporočena
Varuje pred prehlajenjem, komoda in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 6-50, 8.—, na leta trpežna K 12.—, 16.—, najfiniša K 20.—, 25.— in 30.—
Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmivalni aparat 25.—, 30.—, 32.—, do 36.— K. Pošiljatev diskretna. — Higijena, blaga trgovina **St. Potoky**
Dunaj, VI. Stieggasse 15. 1199**F. Batjel**Gorica — Ljubljana
Stolna ul. št. 2-4. Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica

Možna in ženska dvokolesa s stare prenovljena.

Šivalni in pisalni stroji, gramofoni.

Električne žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Vse zastoj

„ADRIA“ — IZDELKI:

Kavni nadomestek z sladkorjem, pralni prašek, vaniljin sladkor, pečilni prašek, mlo za brivce, nadomestek škroba, naftalin, pravi ruski čaj, dišave vse vrste, „Erdal“ voščena krema za čevlje ter vse drugo specifično blago vedno na zalogi. — Zahtevajte cenik in virec da se pripravite o dobri kakovosti, za katero jamči prva na solidnejša ter slovenska trdnja F. ŠIBENIK, Adria-izdelki, Zagreb. Informacije za nakup drugega blaga izvršujejo se brezplačno. — Aprovizacije pri večjem odjemu znaten popust.

**Modni salon
Stuhly-Maschke**Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.— Priporoča za —
spomladansko sezijo
slamnike
svilene klobuke in čepice
najnovejših oblik
za dame in deklice
Popravila se sprejemajo.
Žalni klobuki vedno v zalogi.**Pozor! TRGOVCI! Pozor!**Barva za obleke, zajamčeno dobra v vseh barvah
100 zavojev po K 40.—, 500 zavojev po K 45.— za 100 zavojev, 1000 zavojev po K 40.— za 1000 zavojev. — „TABAKON“ nadomestek za tobak, za cigarete 1 karton 120 zav. K 70.—, za pipo 1 karton 120 zav. K 60.— s naznanilom c. kr. H. ministristva dovoljen tudi v trafikah. — Pralni prašek „ZIPO“ 350 zav. K 90.— „Lug“, „TON“, „TON“ popoln nadomestek za mlo. Za pranje, ribanje itd. Za vsako hišo, bolnišnico, tovarno itd. neobhodno potreben. Zabojev 20 kg K 56.— Želbi za čevlje, sukanec, sandali, slamnate krtace itd. — Zahtevajte cenik. — Podpirajte domstvo trdnjo. — Priporoča se **R. COTIČ, VRHNIKA.**
1533**Priporočamo posebno
damsko in otroško konfekcijo**

zelo solidne trdnje

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša
Plašče, jope
Zalne — domače obleke
Perile, čepice, športne
klobuke in steznike.**BLUZE** **KRILA**
Otroške oblekice in obleke za mladenke.

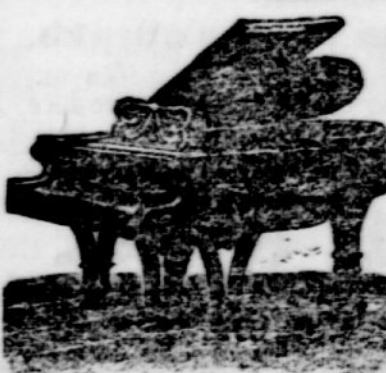
Higijenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdnja in izposojalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalit. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih trdnj: Bösendorfer, Förster, Rudolph, Steinhammer, Höpfl & Heltzman, Glos in Hofmann imam edino izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svari pred nakupom falzifikatov in navideznega „pofelnja“.

Uglaševanje in popravila strokovniško in cenovno.

10 letna postavnaob-
vezna garancija.**Zapirajte!****Zapirajte!**

Ravnokar došlo

več 1000 dvanajstoric visečih ključavnic

(„Anhangschlüssel“)

ter papirnatih servijetov, kateri se

prav po nizki ceni prodajo.

Ljubljana, Gradišče 7. — Maks Cernak.

Naslov za pisma: **Zahtevajte slovenski cenik!**
Jos. Petelinc, Ljubljana, St. Petra nasip 7.

Priporočamo edino najboljšo šivalno stroje trdnje:

Jos. Petelinc, Ljubljana,

palog frančiškanskega mostu, levo,

3. hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga šivalnih strojev vseh sistemov v poljubnih opremljenih za obrt in rodbino.

V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje.

Destavitev strojev takej! Pouk v vozenju brezplačen!

Blago za obleke je v ceni tako poskočilo, da si ga morejo omisliti le najpremožnejši sloji. Staro in po-
nošeno blago nadomesti no-
vo. Včasih žezavrženo blago, pobarvano črno, modro, rdeče, rjavo itd. izgleda **kot novo!**

Podpisana trdnja se priporoča v to svrhu z zagotovitvijo, da bo cenjeno občinstvo kar najbolje zadovoljila.

Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana.

Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Selenburgova ulica št. 3.

Pošilja naročila se točno izvršujejo.

Mimi Sark, Ljubljana

Hotel „pri Maliču“, soba 25., 26.

II. nadstropje.

Vedno zadnje novosti

dunajskih modelov.

Popravila se okusno in točno izvršujejo.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Vsakovrstne slamnike, slamnate torbice (cekarje) predprožnike, slamnate šolne priporočam gosp. trgovcem za obila naročila
FRAN CERAR,
tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno pobarva. 01 steklenica s poš. vred K 2-7.

Rydyol
je razbela voda, ki živo porubi blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poš. vred K 2-45.

Naslov za naročila:

Jan. Grolich, Engel-Drogerie,

Brno št. 639, Moravsko.

Prihranite si denar

ako kupite

barvo za obleke

„TEKLA“.

Edina nepokvarjena pralna znamka. Na drobno zavitek 60 viz.

6-7 zavitev za damsko obleko.

Preprodajalci ugodne cene za en gros. Zahtevajte samo znamko „TEKLA“.

1410

„Commercia“ prodajna družba za kom. tehn. potrebi.

Praga II., Vavelske nám. 13.

Telefon št. 6187.

Jos. Rojina

modni atelje

za gospode

Ljubljana

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme

po meri

v najkrajšem času.

Nadomestilno

toaletno milo

parfumirano

v elegantnih kartonih

fino opremljeno

ducent 14-40 kron.

Trgovci večji popust!

Dobiva se pri trdnji

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 28.

Po pošti pošilja se le od 5 ducentov naprej

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.